

A falusi polgárság rendíjfelelten bizalommal viseltetik a hitelszövetkezetek iránt

Ezután Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója tartott előadást „Szövetkezeteink a gazdasági válságban” címmel. Előadásában hangzott, hogy a hitelszövetkezetek már öt évvel ezelőtt megkezdették a gazdasági válság elleni küzdelmet, amikor propagandát indítottak a szövetkezeti tőkének az önszegély elve alapján való gyarapítása érdekében, amely mozgalom eredményeképp a hitelszövetkezetek forgótőkéje 49 millió pengőről 81 millió pengőre emelkedett. A gazdaadósságok kamatkedvezményére vonatkozó javaslat az OKH-ból indult ki és igen jellemző, hogy a hitelszövetkezetek legújabb fejlődési adatai azt mutatják, hogy a falusi és földművelő polgárság a válság ellenére változatlan és rendíjfelelten bizalommal viseltetik a hitelszövetkezetek iránt.

Határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben a kongresszus kimondotta, hogy a hitelszövetkezeteknek a gazdasági válsággal szemben való védelme és a gazdák megmentése érdekében szükségesnek tartja a központtal való további együttműködést és a mezőgazdasági értékesítés szövetkezeti megszervezését.

Ezután vitéz Bodó János képviselő az „Új telepítési politika és a szövetkezeti mozgalom” címmel tartott előadást és Kirschaneck Ödön pécsváradi apát a szövetkezetről és az önszegélyről beszélt.

Ekkor érkezett a gyűlésre Gömbös Gyula miniszterelnök, akit lelkes ünnepi fogadtak. A miniszterelnököt Beöthy László elnök üdvözölte.

A miniszterelnök beszéde

A miniszterelnök az üdvözlő szavak után szólásra emelkedett és felolvasta a nemzeti munkatervnek a szövetkezetekre vonatkozó szakaszát, amely többek között hangsúlyozza, hogy a szövetkezeti önszegély minden életrevaló formáját elősegíteni kívánja és szívesen helyez a falusi nép hiteléletét, termelését és értékesítését előmozdító szövetkezeti mozgalom kifejlődésére. Kimondja továbbá, hogy a szövetkezetek működésének és irányításának az igazi szövetkezeti szellemében és a valódi altruizmus jegyében kell történnie. Ezután így folytatta szavait a miniszterelnök:

— Az én szememben a szövetkezet altruista elgondolás, az egyéni érdekek alárendelése a közérdeknek. Az én szememben a szövetkezeti eszme egységet, összefogást jelentő valami s nem ütközik a nemzeti egység gondolatába. Magyarok szövetkeznek, hogy segítsenek önmagukon és nemzetükön. Mindaddig tehát, amíg a szövetkeze-

tek vezetésében és működésében az igazi altruizmus érvényesül, amíg a szövetkezetek nem alszanak, hanem tevékeny életet élnek, amíg a vezetők az igazi altruizmus jegyében fanatikus hittel és egyszerű ruhában szolgálják ezt a gondolatot, én a magam részéről a legmesszebbmenő támogatást helyezem kilátásba.

— A szövetkezeti elgondolás nem egyéni vállalkozást jelent, hanem egyetemes érdekeket ölel fel. Nem a csucson éli ki életét, hanem a téglakon keresztül, a nemzetet alkotó falvakon át, állandó hatóerő tehát a nemzeti erősödés szolgálatában. Egész politikai elgondolásom a falun épül fel, mert azt vallom, hogy a falu az a kifogyhatatlan forrása a magyar erőnek, amelyet kibányászni kell mindenkinél, aki az ország vezetésére hivatottnak érzi magát.

— A falu elhanyagolt területe a multnak, amelyről megfélemedtek, talán éppen azért, mert tulságosan magyar volt. Ezért tartom első kötelességemnek a falut járni és örömmel fogadni az onnan felém nyuló baráti kezét, akár kérges tenyérrel van szó, akár előkelő mágnás finom kezéről.

— A szövetkezeti mozgalom az én szememben nagy magyar összefogás. A tulságosan független, gerinces, önálló és büszke magyarnak fel kell ismernie, hogy ugyanakkor, amikor a másik portáját segíti építeni, a maga érdekét is képviseli s hogy el kell tűnnie az egyéni érdekek hangsúlyozásának a magyar közéletben, nem azért, mert puha gerincet kívánok az egész vonalon, hanem azért, hogy az egészet szolgáljam.

— Beszélhetnék azokról a kérdésekről is, amelyekről most tanácskoznak. Arról, hogy fejlesztieni kell ezt a szervezetet s hogy miképpen kell a szövetkezeti gondolat keretében hitelszövetkezeti hitelkérdéseket megoldani.

— Beszélhetnék arról is, hogy amikor az ősz folyamán rendezni kívánjuk a gazdaadósságokat, bevonjuk-e ebbe a hitelszövetkezeteket? Mert kijelentem, az ősz folyamán rendezni fogjuk ezt a kérdést. Nincs kizárva annak lehetősége éppen a nemzeti munkaterv alapján, hogy a gazdaadósságok rendezésében a hitelszövetkezetek is résztvegyenek.

— Beszélhetnék arról is, hogy a telepítési politikába be kell vonni a hitelszövetkezeteket, azt hiszem, igen, mert vannak példák arra, hogy erre elsősorban megfelelnek. Beszélhetnék hasonló szempontból az értékesítés kérdéséről, ami a legfontosabb s amelynek megoldása majdnem kizárt, hogy ne szövetkezeti uton történjék, hiszen nem azért termelünk, hogy mások tulságosan meggazdagodjanak, hanem azért, hogy magunk gyarapodjunk. Beszélhetnék olyan kérdésekről, amelyek fájnak, amelyek közvetlen kihatással a reális életet szolgálják,

de én ezt azért nem teszem, mert minden alkalmat arra kívánok felhasználni, hogy egymáshoz közelebb jussunk.

— Nem ér ugyanis semmit az olyan miniszterelnök, aki a politikai sztratoszférában éli életét és megfélemedzik arról, hogy valamikor ő is egyszerű vándora volt a magyar életnek. Akkor jár el helyesen a magyar miniszterelnök, ha olyankor, amikor peng a kasza, kimegy a mezőre s nézi, hogy vágja a rendet a magyar, örül annak, ha teli a kalász s ha verejtéket lát, amelyről tudja, hogy lehet keserű is, de lehet édes is.

— Én olyan magyar miniszterelnök kívánok lenni, aki ott van mindenütt, ahol a nemzetnek szüksége van rá, aki nem felejt el azt, hogy az élet poros útján járt maga is, mint anyai millió magyar, aki nem felejtkezik meg arról, hogy mit jelent verejtékes munkával megkeresni a mindennapi kenyeret s aki tudja, hogy a görnyedthátú, erőszimu magyarok azok, akikre a nemzet építeni kell.

Az OKH közgyűlése

A miniszterelnök nagy tetszéssel fogadott beszéde után felszólaltak Zsóry Lajos, Váry Albert, Pintér László és Kórody-Katona János képviselők, Nagy Dezső dr., a Ceglédi Hitel- és Pinceszövetkezet igazgatója és Maksa János, a Hódmezővásárhelyi Hitelszövetkezet vezetője.

A kongresszus ezután megválasztotta a Károlyi Sándor gróf-alap kezeltbizottságának új tagjait, majd Beöthy László elnök megnyitotta az Országos Központi Hitelszövetkezet XXXIII. rendes közgyűlését, amely meglegedéssel vette tudomásul, hogy az intézet az elmúlt évben is eredményes tevékenységet fejtett ki a nehéz pénzügyi és gazdasági viszonyok ellenére. Majd a közgyűlés az 502.759.76 pengő üzleti felesleg felosztásáról intézkedett, végül Biró Zsigmond, Krudy Ferenc, Szomjas Lajos és Lovász János igazgatósági tagokat újból egyhangulag megválasztotta.

Péter és Pál...

Egyszerű genezáreti halász volt az egyik, Simon volt a neve, aki hasztalan erőlködés után megmerítette hálóját az Ur parancsára s roskadásig télt halakkal a csónakja, mert hitt a jóságostekintetű jövevény szavában, akinek hűség és kitüntetés tanítványa maradt. Péter lett belőle, latinul Petrus, azaz köszikla, akire Jézus az ő Anyaszentegyházát alapította. Az első római püspök, a pápaság megalapítója.

És kevély, gőgös, nagymüveltségű római centurió (százados) a másik, akit Saulusnak hívtak akkor, amikor

BELPOLITIKA

Képviselőház.

A június hó 20-iki ülésen tovább folytatták a 33-as országos bizottság működésének meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat vitáját.

Gömbös Gyula miniszterelnök felszólalásában tájékoztatta a Házat berlini utjáról. Kötelességet velt teljesíteni, — mondotta — amikor Berlinbe ellátogatott Hitler kancellár meghívására, hogy megismerje felfogását az európai kérdéseket illetőleg. Három ok vezette Berlinbe. Az egyik a gazdasági. Olyan léghőrt akart teremteni a magyar mezőgazdasági export számára a német kormány fejével való megbeszélés révén, amely biztosítja a magyar mezőgazdasági export jövedelmezőségét. A második ok, ami vezette, az volt, hogy meggyőződést szerezzen róla, vajjon a nemzeti szocializmus állandó tényező-e? Meg kellett állapítania, hogy Hitler kancellár és a nemzeti szocialista mozgalom világtörténeti szolgálatot tett az emberiségnek azzal, hogy Németországban megszüntette a kommunista veszélyt. Megállapította azt is, hogy itt nem rövidéletű, könnyen elsöpörhető politikai rendszerrel állunk szemben, hanem állandó jellegű berendezkedéssel. Ez magyar szempontból is fontos, mert Németországgal állandóan számolnunk kell. A harmadik probléma az volt, hogy tudni akarta, miként fog az új Németország elhelyezkedni az európai népek sorában. Megállapí-

totta, hogy a német kancellár politikai vonalvezetése a béke jegyében történik. Az egyenjogúság kérdésében azonos felfogást vall a kancellár velünk. Előfeltételként kezeli ezt a kérdést az európai béke szempontjából. Olaszország biztosítja számunkra az egyik erős barátot, a másik baráti kéz Németország felől nyul felénk. Ez olyan ut, ami a realpolitikát szolgálja. Azzal az érzéssel jött vissza Berlinből, hogy *becsülettel a nemzet érdekét szolgálta.*

A miniszterelnök beszéde után a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben is megszavazták.

A június hó 21-iki ülésen, az interpellációk során, Krüger Aladár viszaautósította azokat az igazságtalan támadásokat, melyek a *mindszenti szövetséggel kapcsolatban az OKH-t érték.* Kállay Miklós földművelésügyi miniszter válaszában a földmunkások nehéz helyzetét tette szóvá és bejelentette, hogy *rövidesen a Ház elé fog jönni egy olyan megoldással, mely a kubikusoknak az új földbirtok-politikában való elhelyezkedését is jelenti.* Hasonlóképpen a vízmunkások helyzetén is segíteni kíván.

A június hó 22-iki ülésen elfogadták az *ásványolaj- és földgázkutatói jogoknak egy angol társaságra való átruházásáról, a szabadsági bíróság alkalmazottainak felelősségéről, továbbá a mezőgazdasági kiállításokról és árumintavásárokról* szóló törvényjavaslatokat. Ezután mentelmi ügyeket tárgyaltak.

A június hó 23-iki ülésen folytaták a mentelmi ügyek tárgyalását,

kegyetlen és vérszomjas római katonáival a menekülő keresztényeket halálra üldözte. De előtte is megjelent az Ur. A leghatalmasabbnál is erősebb, a legfényesebbnél is vakítóbb, hogy megkérdezze tőle:

— Saulus, Saulus, miért üldözöl engem?

És Saulus földre hullott a lováról. Szeme elkáprázott, de szíve kinyíltott. És Paulus lett belőle. Pál apostol, aki az áruló Judás helyére állt be tizenkettediknek az apostolok sorába, hogy soha nem képzelt lendületet adjon a krisztusi tanok elterjedésének.

S az egyszerű Péter jóságos atyai szeretete s a csodálatos tudású és akaratú Pál megalkuvást nem ismerő elszántsága megjelenik a világ fővárosában, a fenékgig romlott Rómában, hogy a pogányság megszüntetésével a keresztény erkölcsök és szeretet alapjait rakják le, ami sikerül is nekik. De életükkel fizetnek érte. Pált, mert római nemes volt, karddal végezték ki, Pétert keresztre feszítették, mint a Krisztust, csak saját kívánsága szerint fejjel lefelé. Ünnepeket is egy napon tartja az egyház, június 29-én, amikor a magyar aratás kezdődik.

Az ő haláluk is aratás volt, az örök igazság és elmulthatatlan szeretet fényes és áldozatos aratása...

A magyar aratás...

A magyar aratás pedig nem kezdődik meg ebben az évben Péter-Pálkor, mert rossz idők járnak felettünk, hanem nyolc-tíz nappal később. És aggodalommal lendül a kasza a rozs- és buzatáblába, hogy vajjon igazi magyar aratás következik-e végre? Nem Péter és Pál küzdelme-e ez még mindig a világ rosszakaratával és romlottságával? És nem újabb áldozatot kíván-e az idők vészes és kiismerhetetlen forgása a becsületes és dolgos magyar karoktól? Ki tudna ma erre felelni? A Londonban összegyűleket gazdasági bölcsektől a grönlandi eszkimóig senki. De nem is felelhetnek azok, akik a régi római pogány császárok zsarnoki önkényét ültették át a XX. századba, s akik ellenmondást nem tűrő hangon végeztették ki az igazságot és szeretetet, mint a hatalmát féltő római imperátor Pétert és Pált. Erre csak az igazság, a szeretet, a béke, a megértés felelhetne, ha az idejük elérkezett már. Ha nem késik az is, mint az aratás. Ha nem a gonoszság ködje és ravaszság esője fekszi meg még mindig és takarja el az igazság fényét. Mindegy! A magyar kasza megsuhan nemsokára, a kenyerünk biztosítva. A reményünket pedig ne adjuk fel. Aki kenyeret ad, életet is ad vele...

M. J.

Urnap-i ünnepség Rómában, a Szent Péter-templom terén. A baldachin alatt XI. Pius pápa térdel.

majd a napirendi vita során felszólalt Eckhardt Tibor és a miniszterelnök berlini látogatásával kapcsolatban kifejtette a független kisgazdapárt álláspontját. A párt a legkevésbé sem hibáztatja a miniszterelnököt berlini utjáért. Amikor a magyar miniszterelnök a német miniszterelnökkel tárgyalt, egy méltatlanul megtaposott ország érdekében járt el és ezt kifogásolni nem lehet. Ha a mai Németország hajlandó velünk gazdasági téren jobb kapcsolatokat létesíteni, mint a régi, nekünk semmi okunk sincs ez ellen tiltakozni.

A Ház június hó 24-én és június hó 26-án nem tartott ülést.

Imrédy pénzügyminiszter hazaérkezett Londonból.

Imrédy Béla pénzügyminiszter, aki eddig a londoni világ gazdasági értekezlet magyar küldöttségét vezette, Londonból visszatuzott Budapestre, ahova június hó 25-én érkezett meg. A pénzügyminiszter nyilatkozatában hangoztatta, hogy javaslatainak első célja az adósságok rendezésére irányult, második célja pedig: a mezőgazdasági terménykivitel és értékesítés elősegítése. Sem optimizmussal, sem pesszimizmussal nem tekint a konferencia további folytatása elé. Természetes, hogy a konferencián voltak és lesznek bizonyos stádiumok, amelyek nem alkalmasak vérmesebb remények felkeltésére, ez azonban az ilyen nagy konferenciákon érthető, hiszen olyan érdekek ütköznek össze, amelyeknek harcában legtöbbször nehéz megtalálni a sima megoldásokat.

A költségvetés a felsőházban.

A felsőház az elmúlt héten kezdette meg az 1933—34. évi állami költségvetés általános vitáját.

Gömbös Gyula miniszterelnök hosszabb beszédben válaszolt a vita során elhangzott kijelentésekre. A miniszterelnök ismét hangsúlyozta, hogy ennek a csonkaországnak legnagyobb problémája mindig a revízió marad. A négyhatalmi paktummal kapcsolatban leszögezte, hogy Mussolini miniszterelnöknek nagy érdeme, hogy volt lelkiereje és bátorsága ebben a káoszban világosságot és határozott irányt mutatni. A leszerelés kérdésében arra kéri a konferenciát, teremtsenek igazságot. Egyenjogúságot követelünk nem azért, mert háborút, hanem azért, mert békét akarunk. A londoni értekezlet legfeljebb csak elveket tud megállapítani. Súlyt helyezünk arra, hogy az annak idején kitépített olasz-magyar barátság utját járva, az olasz-magyar kapcsolatok kimélyítésén fáradozzunk. A királykérésről a miniszterelnök ismét megál-

lapította, hogy nem időszerű és a mohón hatalomra vágyó emberek ne zavarják meg azt a lelki harmóniát, mely nélkül nincs magyar előrejutás.

Kállay Miklós földmivelségi miniszter azt mondotta, hogy az aratás utáni buzakészletek felvételére megfelelő előrelátással gondoskodás történik és nem fordulhat elő, hogy a túlkínálat folytán az árak a világparitásnál, az exportparitásnál lejjebb eszenek.

VILÁGKRÓNIKA

A londoni tanácskozások.

Egyre kétségtelenebbé válik, hogy a londoni gazdasági értekezlet sikere legnagyobb mértékben az Amerikai Egyesült Államok magatartásától függ. Amerika azonban egyelőre nem tárja fel őszintén, mit akar. Egyes hírek szerint nemsokára maga Roosevelt elnök is Európába fog jönni. Amerika ugyanis a legnagyobb fontosságú gazdasági kérdések sorában van érdekelve. A pénzláb állandósításának ügyében Amerikát nem sikerült rávenni a többi hatalmakkal a dollár árfolyamának rögzítésére. Állítólag Roosevelt elnök az egész pénzfelhígítást azért csinálja, hogy a buza árát újra egy dollárra emelhesse bushelenként, ami mintegy 18 pengős árnak felelne meg métermázsánként. A másik fontos kérdés, amelyben Amerika kezében van az ütökártya, a nemzeti adósságok, különösképpen a háborus adósságok ügye, melyekről július végén, vagy augusztus elején kezdődnek meg a tárgyalások. A harmadik rendkívül nagyhorderejű kérdés, amelyben Amerikának megint csak súlyos szava van, a buzatermelés sorsa. Colijn holland miniszterelnök, a gazdasági főbizottság elnöke, a buzatermelés szabályozását kívánta. A kanadai kiküldött ezzel szemben a meglévő nagy készletek értékesítését sürgette, amit úgy akar főként elérni, hogy a vevő államok növeljék fogyasztásukat. Bruce ausztráliai kiküldött szerint a termelés csökkentése a legsötétebb kétségbeesés politikája lenne. Ezzel szemben a svájci Laur, a buzaterületeknek 10 százalékkal való apasztását ajánlotta és a fölöslegeknek takarmányozásra való fordítását. A nagy nagy buzatermelő állam ezideig nem tudott megegyezésre jutni. Az értekezlet pénzügyi bizottságában Imrédy Béla magyar pénzügyminiszter részletes tervet ismertetett, melynek alapján a hitelező államok képviselőket küldenének ki a rövid- és hosszulejárta adósságok tárgyában.

Betiltották a német szociáldemokrata pártot.

A német birodalmi elnök rendelete alapján a birodalmi belügyminiszter betiltotta a németországi szociáldemokrata pártot és utasította a tartományi kormányokat a tilalom legszigorubb végrehajtására. Megokolásul felhozta, hogy a legutóbbi időben történt események megdönthetetlen bizonyítékot szolgáltatnak arra, hogy a német szociáldemokrácia nem riad vissza államellenes és hazaáruló cselekedetektől Németország és annak jogszerű kormánya ellen. A szociáldemokrata párt valamennyi tagját, akik bármelyik népképviselőnek vagy községi képviselőtestületnek tagjai sorában foglaltak helyet, megfosztották mandátumuk gyakorlásától. A szociáldemokrata párt gyűlései a jövőben nem engedélyezhetők és nem szabad többé kiadni szociáldemokrata lapokat és folyóiratokat. A rendelet megjelenése után röviddel letartóztatták Loewe birodalmi gyűlési szociáldemokrata képviselőt, a birodalmi gyűlés volt elnökét, a szociáldemokrata párt vezetőjét. Ezekkel az eseményekkel majdnem egyidőben a porosz belügyminiszter feloszlatta és betiltotta a német nemzeti front harci körét valamennyi alakulattal együtt, azzal az indoklással, hogy ezekben államellenes elemek jelentékeny mértékben felvételre találtak.

Az osztrák kormány és a horogkereszt.

Az osztrák kormány erélyes és elszánt harcot folytat a horogkereszt nemzeti szocialista párttal szemben. A harc során betiltották a nemzeti szocialisták lapjait, eltiltották a horogkereszt jelvények viselését, a nemzeti szocialista alakulatok működését és az egyes tartományi gyűlések pedig megsemmisítették a horogkeresztesek összes mandátumait, hogy így mentelmi joguktól is megfoszthassák őket. Számos letartóztatás is történt. Dolfuss osztrák szövetségi kancellár egyik legutóbbi beszédében kijelentette, hogy a nemzeti szocializmus elleni harcban még nem játszotta ki utolsó ütökártyáit és hogy Ausztriát a nemzeti szocialistákkal szemben minden körülmények között, egészen az utolsó csepp vérükig meg fogják védelmezni.

MINDEN ÚJ

ELŐFIZETŐ

a falusi polgár táborát erősíti!

»A rátarti magyar megbukott, a dolgozó magyaré a jövő!«

A miniszterelnök a szövetkezetek nagy jelentőségét hangsúlyozta a Hangya közgyűlésén

A Hangya Szövetkezet június hó 22-én tartotta közgyűlését Budapesten, amelyen a pénzügyminisztérium részéről *Thaly Zsigmond* államtitkár, a földművelésügyi minisztérium részéről *Mayer Károly* államtitkár vett részt. A közgyűlésen megjelent *Gömbös Gyula* miniszterelnök is, aki *Darányi Kálmán* államtitkár és *Antal István* dr. sajtófőnök kíséretében érkezett meg.

Zichy Aladár gróf elnök üdvözölte a miniszterelnököt, mint a Hangya volt igazgatósági tagját, majd *Lovász János* volt képviselő, a kiszagdatársadalom nevében köszöntötte a miniszterelnököt.

Gömbös Gyula miniszterelnök állott fel ezután szólásra lelkes eljénzés és taps közben és többek közt a következőket mondotta:

A falu szolgátságban élt egy szabad országban

— Az én *Lovász* barátom és régi harcostársam azt mondotta, hogy *Károlyi Sándor* gróf programját én magamévá tettem. Örvendek, hogy *Károlyi Sándor* gróf programját magamévá tehettem. Ez természetes akkor, amikor a nemzeti összefogást, a társadalmi rétegek szolidaritását hirdetem s amikor a falura akarom építeni a nemzetet és politikámat, arra a falura, amelyet mindig elhanyagoltak, amelynek sem kulturális, sem gazdasági prosperitását nem biztosították, amelytől mindig csak áldozatokat kívántak, amelynek utakat nem adtak, gazdasági életével intenzíven nem foglalkoztak, arra a falura, amely — mondhatni — hosszú időn át szinte szolgátságban élt egy szabad országban.

— A szövetkezeti gondolat a nemzeti összefogás és a nemzeti egység kifejezője, még pedig gazdasági kifejezője. A szövetkezeti gondolatot lehet, szabad és kell hirdetni, mert ez a termelő tömegek érdeke. Ennek a hirdetése nem azt jelenti, hogy a nem szövetkezeti alapon álló gazdasági tényezők nem épen olyan fontosak, mint a szövetkezetek. Annak a gyűlölködésnek azonban, amely a nem szövetkezeti gondolat alapján állók részéről a szövetkezeti gondolat iránt az utóbbi időben gyakran megnyilvánult, meg kell szűnnie.

— Én a szövetkezésben nagy erkölcsi jelentőséget látok. A szövetkezeti gondolat egymás érdekeinek, az összetartozandóságnak az elismerése és az önzetlenségnek piadesztálra való emelése, mert szövetkezés és a szövetkezeti gondolat annyit jelent, mint önzetlennek lenni, nagy eszméket szolgálni, felebaráti szeretetből dolgozni és ennek a munkának a tengelyeként

a nemzeti öncélúság gondolatát elismerni. Ha van valami hibájuk a szövetkezeteknek, az, hogy szétágazóak. Kevesebb, erős, anyagilag jobban megalapozott szövetkezet több mint sok, kis, erőtlén szövetkezet. Tehát a koncentráció helyes a szövetkezetekben. Fontos, hogy olyan vezetőemberek álljanak a szövetkezetek élén, akik át vannak hatva a szövetkezeti gondolat lényegétől. Nem elég azonban csak lelkesedni, érteni is kell ehhez a munkához.

— Azt mondotta az előttem szóló, hogy ha még egyszer a világra jönne, akkor újra kiszagda lenne és nem közjogi méltóság. Ez rendben van, de ez a kényelmes álláspont. Én is vágyódom a virágos mező után és szenvedélyesen szeretem hallgatni a pacsirta énekét, de kötelességet vélek teljesíteni, amikor elvonatkozatom magamat ettől a csábító képtől és mai helyemen sziszifuszi munkára vállalkozom a nemzet érdekében. A *Lovász Jánosok feladata szeretni a magyar földet, az én feladatuk megérezni a szeretetet. Az ő feladatuk megtartani, az én feladatuk megvédeni a földet. Az ő feladatuk megművelni a földet, az én feladatuk lehetővé tenni a föld terményeinek megfelelő értékesítését.* Minthogy azoknak a helyzete, akiket az én *Lovász János* barátom képvisel, kényelmesebb, elvárhatom, hogy amikor ezt a nehéz feladatot a mai világgazdasági és politikai káosz közepette vállaltam, engem kövessenek, mert az én utam a becsület, a bölcsesség és bátorság útja, a magyar hit, a magyar tömegek és a magyar gondolat útja.

— Én teljesen megbízom a „Hangya“ vezetőségében és hajlandó vagyok minden reális javaslatot elfogadni és a legmesszebbmenően támogatni. Arra kérem önöket: tartsanak

ki *Károlyi Sándor* gróf programja mellett, amely — úgy látom — a reális és közérdekű gazdasági életfelfogás programja. Vigyék keresztül és valósítsák meg a szövetkezeti gondolatot, amely nemzetépítő gondolat, tehát igényt tarthat rá, hogy a tömegek csatlakozzanak a mozgalomhoz. A szövetkezeti munkában, üzletvitelben és árubeszerzésben is érvényesülnie kell a helyesen felfogott üzleti szellemnek. Akkor méltán várható a szövetkezeti gondolat megbecsülése. A szövetkezet azonban ne foglalkozzék csupán áruk árusításával, hanem az áruk értékesítésével is, amelyre én a nagyobb súlyt helyezem. Nagy elismeréssel vagyok a „Hangya“ vezetősége iránt, hogy az utolsó években a szövetkezeti gondolon keresztül az értékesítési megszervezését erőlyesen kézbevette és előmozdította ennek a nagy problémának a megoldását. A magyar áruk megbecsülése a kereskedők hivatása. Jó árut termelni a gazdák feladata, de a jó árut értékesíteni a kereskedőké, tehát a szövetkezeté is. Ma reális életfelfogásra van szükség s a legfényesebb név viselőjének is örülnie kell, ha jólmenő üzlete van. A rátarti magyar megbukott, a dolgozó magyaré a jövő!

A szövetkezetek visszautasítják a méltatlan támadást

A miniszterelnököt beszéde befejezése után a jelenlevők helyeikről felemelkedve, percekre keresztül lelkesen ünnepeleltek. Ezután *Balogh Elemér* vezérigazgató előterjesztette az elmúlt üzletévről szóló igazgatósági jelentést, ismertette a zárszámadásokat, amelyek félmillió pengőtel megaladóló leírás után 11.757.16 pengő felesleggel zárulnak; a közgyűlés azt határozta, hogy ezt a következő üzletévre viszi át. Az igazgatósági jelentéshez a vidéki szövetkezetek részéről *Fedák Miklós* (Szerecs), *Farkas Elek* (Göncz), *Légrády Ferenc* (Pécs), *Székelyhidu Béla* (Álmosd) és *Schrei Béla* (Balatonfonyód) szóltak hozzá, akik a „Hangya“ szövetkezeti tábor nevében a legerélyesebben visszautasították azt a támadást, amelyet *Fábián Béla* országgyűlési képviselő egyik parlamenti beszédében a szövetkezetek ellen intézett s amelyben azokat a szovjet előretolt hadállásainak nevezte. A közgyűlés az igazgatóság jelentésének és az előterjeszteti indítványoknak elfogadása után, lelkes hangulatban ért véget.

Mi az a termésorbély?

Az orosz szovjethatóságok irtó háborút indítottak az ugynevezett „termésorbélyok“ ellen. Így hívják azokat az éhhálállal küzdő földműveseket, kik az éj leple alatt a lábön álló termésről egyenként lerágnák a kalászatokat, hogy valami élelmiszerhez jussanak. Egylőre 10.000 ifju kommunisztát képeztek ki termésörzési rohamszolgálatra. Az lesz a feladatuk, hogy a rendes termésöröket éjszakánként ellenőrizzék és a „kalászborbélyokra“ vérebekekkel vadásszanak.

Anyarozsot

főleg a lábön álló rozsból szedettet,

kőrishogarat

és minden más győgnővényt minden mennyiségben a legmagasabb árban vásárol

Dr. Miklós Győgnővénynagykereskedés rt.

Budapest, V., Vilmos császár-ut 6. Telefon 805-77.

A kormány egész külpolitikai ténykedése arra irányul, hogy piacokat teremtsen

Gömbös Gyula miniszterelnök június hó 23-án résztvett az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányi ülésén, amelyen teljes számban megjelentek a gazdatársadalom vezetői. Somssich László gróf elnök köszöntötte a miniszterelnököt.

— A miniszterelnök ur látogatásával tanujelét adja annak, — mondotta többek között — hogy a magyar gazdaság sorsa iránt meleg érdeklődéssel és rokonszenvvel van. Engedje meg, hogy mi viszont a legnagyobb nyíltsággal feltárjuk bajainkat és kívánságainkat. A legsúlyosabban a termények végtelenül alacsony ára nehezedik reánk, továbbá az értékesítés gonja és a terhek, amelyek részben a súlyos adókban, részben az adóssági kötelezettségekben rejlenek. A gazdaadósságok rendezése immár nem tűr halasztást.

Gömbös Gyula miniszterelnök válaszában a következőket mondott:

A miniszterelnök beszéde

— Amikor kormányra léptem, a legfontosabb feladatnak a mezőgazdasági termények értékesítését jelöltem meg. Összehoztuk mindazokat a hivatalos tényezőket, amelyek addig mindnyájan a saját fejük szerint intézték a kivitel, átalakítottuk ezeket egységes intézetté s azt hiszem, ez az intézet a viszonyokhoz mérten megfelelő feladatának s remélem, meg fog felelni a jövőben is száz százalékban. A kivitelben van a hangsúly, anélkül hiába hirdetünk intenzív gazdálkodást, vagy tervgazdálkodást. A tervgazdálkodás alatt nem a szovjetgazdálkodást értem, hanem a piacokhoz alkalmazkodó gazdálkodást. A lényeg tehát az értékesítésben s a kormány egész külpolitikai ténykedése nem is irányul másra, mint arra, hogy piacot szerezzünk a magyar árumak. Ennek egyik útja Ausztrián és Olaszországon kívül éppen Berlin volna. Arról van szó, hogy a magyar buza és a magyar idénycikkék bejuthassanak s ha most etekintetben elértem célnomat, nem bánom, még ha szidnak is azok az urak, akik politikailag velem szemben állnak.

— Mindig szó van a mezőgazdasági mai súlyos terhéről. Az adónak a termelési viszonyokhoz kell alkalmazkodnia, a teherbíróképességet kell alapul venni s másként kell elbírálni a konjunkturális vagyoneképződést, mint a konzervatív vagyont. Az adórendszer pedig legyen egyszerű, úgy, hogy minden ember kiismerje magát benne. Az adósságok rendezése nem olyan könnyű feladat, de olyan nehéznek sem szabad lennie, hogy ne lehessen azokat megoldani. A kormány állan-

dóan tanulmányozza ezt a kérdést és megígértem, hogy még az év folyamán tető alá hozom; s én meg szoktam tartani azt, amit ígértem. A tőkének nagy érdeke fűződik ahhoz, hogy az adós olyan kapacitáshoz maradjon, hogy tartozását vissza tudja fizetni. Levegőt kell adni az adósnak, nem ajándékot, mert levegőre van szüksége, hogy magához jöjjön s rendszeres kalkuláció alapján eleget tudjon tenni kötelezettségének. Ebben a szellemben kívánja a kormány a gazdaadósságok kérdését megoldani.

— Aki a magyar életet tanulmányozza, — fejezte be a miniszterelnök felszólalását — akinek szíve, lelke, szeme s bizonyos fantáziája van, nemcsak egyszerű gazdasági ténykedést lát abban, amikor négy magyar címeres ökör viszi az ekét a barázdán, amikor hasad a magyar föld, amikor patog az ostor és amikor az égbolt felé mint Isten hirdetője, a kis pacsirta éneke szól. A szántásban, vetésben, aratásban több van, mint anyagi élet. Lelkiség van benne, még pedig különleges magyar lelkiség, mert nem egyszerű anyag ez a föld. Sok minden van ebben a földben: vér is van, őseink vére, magyar sóhajtás is, nemzetünk ezeréves sóhajtása, magyar vágyódás is a nagy feltámadás iránt s ezért legyenek nyugodtak, a célt, amely felé megyek, nem fogom eltéveszteni.

A miniszterelnök beszédét hosszantartó és lelkes taps követte. A miniszterelnök ezután a jelen voltak ünneplése közben el távozott, az igazgatóválasztmány pedig áttért a napirend tárgyalására. A tárgyaláson szerepelt a mezőgazdasági munkaidő nemzetközi szabályozásának kérdése, majd Mutschenbacher Emil számolt be a mezőgazdaság aktuális kérdéseiről, az újabb mezőgazdasági vonatkozású törvényhozási és kormányintézkedésekről, valamint a londoni világgazdasági értekezlet és a bukaresti agrárkonferencia munkájáról. Az igazgatói jelentéshez számos felszólalás hangzott el, majd a folyó ügyek és az OMGE befolygáinak letárgyalásával az ülés végetért.

Felavatták a szarvasi gazdasági tanintézet zászlaját

A Tiszántul egyik legjelentősebb iskolavárosának, Szarvasnak, messze vidéken híressé vált középfokú gazdasági tanintézete, amely nevét az egykori nagynevű lutheránus paptól, Tessedik Sámueltól kapta, június hó 17-én avatta fel ifjúsági zászlaját. Az ünnepség előtt reggel a katolikus, majd az evangélikus és református lel-

készek adták a zászlóra áldásukat, majd a tanintézet disztermében folyt le az ünnepség, melyen résztvett a földmivelségi minisztérium képviselőjében Czvetkovits Ferenc dr. miniszteri tanácsos és Tar Gyula gazdasági iskolai főigazgató. Megjelent az ünnepségen Beliczey Géza, az OMGE alelnöke is és ott láttuk a mezőgazdasági kamarák, Szarvas és a szarvasi járás minden vezető tagját, a város társadalmát és az utóbbi időkben az intézet iránt oly nagy érdeklődést tanúsító környékbeli kisgazdákat. A tanintézet jól betanult dalárdájának énekszámai között Csabai Kálmán, a gazdasági tanintézet kitűnő igazgatója mondott lendületes, magyar érzéstől izzó avatóbeszédet, a hallgatóság lelkes tetszésnyilvánításától kísérve. Utána a zászlószegek beverése következett. A zászlóanya, báró Benz Ottóné, bensőséges szavak kíséretében „Akié a föld, azé a hazát” felirású szalagot helyezett a lobogóra, majd az ifjúság lelkes fogadalmat téve, átvette a művészi kivitelű lobogót. A megkapó ünnepség a Himnusz áhitatos akkordjaival ért véget.

Délután a végzett gazdászok sárgulási ballagása folyt le a város utcáin, este pedig az Erzsébet-ligeti kioszkban műkedvelő-előadással egybekötött bucsuestet rendezett az ifjúság.

A trianoni határok áldozatai

Fertősalmás közelében a cseh-román határ mentén, június hó 19-én egy négytagú román határjárőr puska lövésekkel megölte Kalmár fertősalmási lakost, akit a határőrök jelentése szerint csempészés közben rajtakaptak. Kalmár hét kiskoru gyermeket hagyott hátra.

Június hó 22-én, reggel négy órakor Szentkirály község mellett cseh fináncok borzalmas vérengzést követtek el. Czokó Béláné 25 éves, a magyar határon innen lakó asszony véletlenül áttévedt cseh területre cseresznyeszedés közben. A finánc cseh nyelven szólította fel az asszonyt, hogy hagyja el a cseh területet, de az nem értette meg. Mikor újabb felszólításra sem ment el, lekapta a fegyverét és belelőtt. Az asszony rendkívül súlyos sérülést szenvedett. Az asszonyt a rimaszombati kórházba szállították be.

Részvényeket,

bármilyen értékpapírt, kényszer- és hadikölcsönt napi áron vásárol Barnabank, V., Nádor-utca 26.
Telefon: 213—16, 104—67.

Ahol Görgei Artur fővezér diadalmas csatája után megpihent...

Junius 18-án vasárnap *Isaszegen* a nagyidők, a nagy magyar mult drága emlékeit felelevenítő gyönyörű magyar ünnep volt. A történelmi nevezetességű Isaszeg falunépe és budapesti hazafias magyar munkások ünnepeltek, ölelkeztek itt együtt az 1848—1849. évi honvéd harci dicsőség megható koszoruzásával. A világhírű régi *Ganz és Társa* gép- és vasgyár munkásai vonultak ki ide a megszentelt csatamezőre, hogy hódoljanak a ragyogó márvány-emléktáblánál, melyet a *Ganz-gyár* levante oktatói véstettek, falaztattak be ama szerény falusi ház falába, ahol és amelyben *Görgei Artur* tábornok, a honvédek fővezére 1849 április 6-án, nagypénteken este, az osztrákokkal vívott diadalmas csatája után, néhány óráig megpihent... Eljöttek ide ün-

nagysarlói, váci, gödöllői győzelmes csaták után *Budavár* meghódítására, *Komárom* felszabadítására, az osztrák armádia szétzüllesztésére, a gőgös legigázó *Windischgrätz* herceg tábor-szernagy csufos megszaladására és lemondására vezetett.

Az isaszegi csatáról *Jókai „A köszívü ember fiait”* regényében gyönyörű fejezetet írt. Itt *Görgei* személyes fővezérletével, mintegy 22 ezer válogatott honvéd vívta az egész napos nagypénteki csatát, körülbelül

ugyanennyi főnyi osztrák katonával, akiknek még *Windischgrätz*, *Jella-sich*, *Götz* generális voltak a jelesebb vezérei. Görgei oldalán *Damjanich*, *Klapka*, *Leiningen*, a huszár *Gáspár* és az átkarolást bravurosán végrehajtó *Aulich* tábornok hadtestei győztek itt a további hadieseményekre is döntőleg... A pirossapkás 9-es, a fehér tollas 3-as honvédbakák, a huszárök, a kitünő honvédtüzérek, a nagy honvédsereg zömével mind-mind csodálatos hősiességgel verekedtek s a kivított diadalra lángeszű fővezérük, *Görgei Artur* megérdemelte ezt a néhány pihenő órát...

(mp.)

Olaszország szeretettel fogadta a magyar gazdaiifjakat

A *Faluszövetség* hosszas előkészítés után, — amint már jelentettük — a német gazdaiifjusági csereakción kívül Olaszországba is vitt ki gazdaiifjakat, hogy egyrészt a fasiszta mezőgazdaságot tanulmányozzák, másrészt a két nemzet gazdaközösége közelebb kerüljön egymáshoz. A Faluszövetség gazdaiifjusági tanulmányútjának résztvevőit nagy szeretettel és lelkesedéssel fogadták Olaszországban. A gazdaiifjak *Szekerés László* dr. főtítkárnak, az olasz akciói megszervezőjének, vezetésével utaztak le *Trientből* egészen a szicíliai *Siracusáig* és más és más vármegyékben nyertek elhelyezést. A csoportot már a határ átlépésénél testvéri szeretettel fogadták az olasz gazdatársadalmi intézmények vezetői, úgyhogy utjuk valóságos diadalut volt Olaszországban. A határlómásról *Szekerés László* dr. főtítkár a gazdaiifjak nevében táviratilag üdvözölte *Acerbo* olasz földmívelésügyi minisztert és *Staracet*, a Fasiszta

Párt főtítkárárt, akik lehetővé tették az olasz kormány fejénél a gazdaiifjak tanulmányútját.

Ifjaink utközben megnézték *Venezziát*, amelynek szépségeiben nem győztek eléggé gyönyörködni. Hasonlóképpen hosszabb időt töltöttek *Rómában* is. Az állomásokon mindennél az olasz *Földmívelésövetség megyei elnöke*, titkára és a *fassio kiküldöttje* fogadta őket, akik átvették a kijelölt gazdaiifjut és elkísérték a vendéglátó birtokoshoz. Ifjaink hat hónapig maradnak Olaszországban.

A tanulmányi csoport *Rómában* tisztelgett *Acerbo* földmívelésügyi miniszternél és *Stracendé*, a Párt főtítkárnál. A Faluszövetség akcióját hathatósan pártfogolta és támogatta *Hóry* András római követünk és *Don Ascanio Colonna* herceg, budapesti olasz követ. Mindkettőjüknek nagy része van abban, hogy a Faluszövetség nagyjelentőségű mozgalma sikerrel járt.

Olaszországban levő gazdaiifjainkhoz!

Fiúk! Leveleiteket örömmel vettük. Jól esik olvasnunk, hogy kitünően érzitek magatokat. A magyar gazdatársadalom utörői vagytok. Vigyázatok tehát, hogy a magyar névnek becsületet szerezzetek. Minden erővel és tehetséggel igyekezzetek feladataitokat teljesíteni, hogy tudással megrakodva jöjjetek haza. Minden dolgokban bizalommal forduljatok hozzánk. Leveleitekre részletes válasz megy. Irunk a vendéglátó gazdaitoknak és az intézményeknek is. Aki még jelentésüket nem küldötték be, azonnal irjanak, mert tudni akarjuk, hogy vagytok? Szeretettel és hazai üdvözléssel köszönt mindnyájaitokat: *Szekerés László* főtítkár, *Faluszövetség*.

Levelet kaptunk a következőktől: *Németh* Dániel (Imola), *Molnár* Ferenc (Massa-Lombarda), *Pallinger* Ferenc (Maccarese), *Kiss Lajos* (Trento), *Harsa* László (Vastó), *Galli* János (Eholi), *Dobos* Lajos (Sorbolo), *Csollány* Imre

(Glugliano), *Almásy* Béla (Siracusa), *Frenyó* Lajos (Savigliano) és *Ámosdy* Péter (Empoli-Siena-Granaiolo).

Galli János (Eholi Salerno). Az iskola igazgatójának írunk. Három hónap mulva a változtatást megcsináljuk. Az igazgató vadászgyűjést elintézzük és közvetlenül megírjuk neki. — **Dobos Lajos (Sorbolo).** Igyekezzél elsajátítani mindazt, ami ott hasznodra lehet. Később kertészetbe kerülés. — **Molnár Ferenc (Massa-Lombarda).** Pompás leveledet köszönöm. Értékes feljegyzéseidet és közleményeidet megfigyeléseidről kérem részünkre is beküldeni. Leveledet várjuk. — **Kiss Lajos (Trento).** Szívvel fakadó leveled jól esett. Vendéglátóid levelét is vettük, aki meg van elégedve veled. A fiuk címét közöljük lapunkban. — **Pallinger Ferenc (Maccarese).** Az ottani birtok besosztását figyel meg. Ez az olasz kormány egyik legkiválóbb megjavított birtoka. Komoly munka legyen jelszavad, hogy meg legyenek veled elégedve. —

Az isaszegi Görgei-emléktábla.

nepelni a levanteoktatók, a gyári levanteók, a gyári cserkészcsapat, a gyári dal- és zeneegylet a hazafias *Szabó Gyula* dr. ganzgyári főoktató, az irányító-oktató vezetésével, szóval a munkásság színe-java. Társultak hozzájuk az isaszegi levanteók és az Isaszegi-dalkör is. A *Görgei*-család, a 11-es számú *Görgei Artur*-gyalogezred is képviseltette magát s az Isaszegnél lefolyt dicső harctéri eseményt magát vitéz *Aggházy* Kamil ezredes, a Hadimúzeum tudós igazgatója ismertette.

Felejthetetlen szép ünnepségek keretében történt meg az itt bemutatott márványemléktábla leleplezése. Ez emléktáblát a *Ganz-gyár* céltudatos, derék magyar levanteoktatói hazafias elhatározásukból, saját erejükből azért állították, hogy a magyar nemzeti erők kifejlődését ezzel is szolgálják és a nagy multat, az ősök hősi áldozatait végzeteskönnyen felejtő többi magyaroknak is követendő példát mutassanak... *Görgei Artur* a magyar nemzetnek egyik legnagyobb hadvezéri lángelméje volt s az ő zseniális haditerve alapján a szolnoki diadalmas csatával kezdődött meg 1849 tavaszán az a nagyszerű felszabadító hadjárat, mely megnyitotta az utat *Pesthez* s az isaszegi, *bicskei*,

Németh Dániel (Imola). Bővebb értesítést kérek helyedről és körülményeidről. — **Haresa Lajos (Vasto).** Örülök, hogy jól érzed magadat. Szorgalmasan tanulj olvasni és igyekezzél mindent elsajátítani, ami hasznodra válik. — **Csollány Imre (Giugliano).** Katonás rövidséggel megírt leveledet köszönöm. Részletesen közöld velem, hogy milyen helyen és milyen körülmények között vagy? — **Almásy Béla (Siracusa).** Federazio elnökének és Scano professzor urnak írok, hogy a kért biciklit rendelkezésedre bocsássák. Három hónap múlva átkerülsz a szomszédos Raguzába. Kitarás, komoly munka! — **Almosdy Péter (Emooli-Siena).** Szomszédaid címét közöljük a lapban. Örülök, hogy jól érzed magadat. — **Frenyó Lajos (Savigliano).** Köszönöm értesítésedet. Leveled arról tanuskodik,

hogy jól érzed magadat. Használd fel az időt. A rizs- és gyümölcstermelésről látogatásom után beszélünk. — **Szücs Kálmán.** Mai napig leveledet nem kaptuk meg. Értesítést várok. — **Pesty Kálmán (Pistoia).** Leveled bírányzik, sürgősen kérek értesítést helyzetetéről. — **Somogyi István (Pescara).** Első jelentésem hiányzik. Mi az oka hallgatásodnak? Sürgősen írjál. — **Illés György (Messina).** A Rozsnvay-nyelvtant a napokban postára adtam. Remélem kitünően érzed magadat azon a gyönyörű helyen. — **Fodor László (Catania).** Jelentésedet várom. Bár tudom, hogy nagyszerű helyen vagy. Kitarás, szorgalom és alkalmazkodás. — **Dóry Lajos (Arezzo).** Miért hallgatsz? Sürgősen várom helyzetjelentésedet.

Legközelebbi számunkban közöljük valamennyiőtök pontos címét.

A 400 éves csiksomlyói bucsu

A székelyföld tündéres, gyönyörűszép tömegmozdulása, ott a regényes, messze *Csikországyban*, a *csiksomlyói bucsu* is. Már négyszáz éve diadalmasan lengő-lobogó templomi zászlókkal jönnek, egyre jönnek a „somlyói bucsura“ az emberek... Jönnek a *Hargitáról* le, *Grécesen* át, *Nyergesen* keresztül jönnek, jönnek, egyre jönnek. *Moldovából* is mindig eljönnek. Színes, szöttek nemzeti viseletükben olyan gyönyörű szépek, mintha a mezők virágai keltek volna lábra... A kibontott haju fehér leánysereg és szöttek-tarisznyás barna székelyek ajakáról ősrégi *Mária-énekek* zengedeznek:

— Szép liliomszál!... Szüzek virága!

A „kereszt“ mellett lépegető, felpántlikázott fiatal legények kezében háromnegyedestaktusu vidám ütemekben a felvirágozott, *fafogantyus esengettyű* csilingel... Mindenik legényke komolyan igyekszik megfelelni a kitüntetésnek. Távolról közeledő *dobszó* is hallatszik... Arról felől a *mikháziak* jönnek s mintha csak a szent hajdan elevenednek meg! Amikor 1567-ben a csiki katolikusok a hargitai *Nagyerdőn*, pünkösdi szombatján, döntő diadalt arattak *János Zsigmond* támadó serege felett, csiki székelyeink ugyanilyen győzelmi *dobszóval* vonultak hálaadó istentiszteletra a *Csiki Csodálatos Boldogaszony* templomába... És éppen ennek a győzelemnek az emlékezete gyűjti össze századokon át mindmáig a hagyományaikhoz rendíthetetlenül ragaszkodó nemes székelyeinket... És jönnek, jönnek, egyre jönnek a „keresztaljak“. Karínges papok, apró minisztránsok, az énekeket vezető lelkes tanítók ügyelnek a keresztaljakra. A határ, a falu, az erdő, a mező, amerre csak elvonulnak, szakadatlanul zengedezik az énektől:

— *Könyörögj érettünk Istennek anyja!*

A harangok is, az utszéli templomokból és kápolnákból mindenütt buzdítólag, serkentőleg beszélnek hozzájuk... *Csiksomlyó* a — cél... Csiksomlyón virágos kapu várja, ragyogó szemű, érces szavu *Ferences-atyák*, a székely nép sokszázados „barátjai“ fogadják, köszöntik a meghatózott tömegeket. Utcák mélyéből, a mezők, a rétek, az erdők rejtett utjairól, mindenfelől, de mindenfelől a víz árjaként jönnek, hömpölyögnek tizezrével, huszezrével, harmincezrével a még mélyebb áhitatra gerjelt emberek. Felszabadultan száll, ujjong a varázslatos énekük:

— *Örülj szép Szüz! Alleluja!*

A levegő eltelik a diadalmasan hozsánázó szent énekekkel. Szakadatlanul zognak a harangok, csengenek, bonganak a csilingelő esengettyűk. A rejtelmes dobszó is beleperdül, egy-egy harsány rézkürt is belerivalg a sok tizezernyi embernek más és más édes dallamra énekel, égfelé zsongó zsolozsmáiba. Új életreményekkel telnek meg a csüggedt emberek lelkei... A Pünkösdi Lélek boldogságot, fényt, vigaszt harmatozva ragyog és száll-dos a porlepet tömegek felett... És még mindig egyre jönnek s hozzák kálváriás életük sulyos keresztjeit a „csodákkal jeleskedő *Segítő Mária lábai élé*...“ Boldog, ki csókolhatja lábát vagy hozzáérinthei keszkenőjét, imakönyvét... Szinte végnélküliek ezek a vizárjaként hömpölygő tömegek. A harangok szüntelenül bugnak, amíg közben a *körmenet* megindul, a székelyek Sionhegyére...

Az élen a *gyergyófalviak* mennek. Az odaválói *István pap* azzal szerezte meg nékik ezt a vezéri jussot, hogy annakidején István-pap vezette diadalra a székelyeket János Zsigmond csapata ellen, azért tehát, hogy a késői unokák most is az élen járnak. Utánuk hóféhér, liliomos zászló alatt a *csikszeredei diákok* jönnek. Tagbaszakadt, a *legerősebbnek* elismert fel-

sős diák viszi a „*labarum*“-ot. A *méhkashoz* hasonlatos, az összetartást, erőt jelképező, nehéz, drága szövettel borított „*labarum*“ körülhordozása nem mindennapi erőt kíván. Igazi virtus ez, ha a diák a háromórás körmeneten egyszer sem teszi le a — *labarumot*... Minő meghatóak a menetben a csiksomlyói árva- és szeretetház apró növendékei is... Azután vég-nélkül a többi „keresztaljak...“ Husz-harmincezer ember mén, mén fegyelmezetten fel, fel a *kissomlyó-hegyre*... A körmenet eleje már rég lefelé lejt a „hegyről“, a másik oldalon még mindig kigyóznak felfelé. Valóságos emberfergeteg ez... Végre a *gyimesi* és *moldvai csángók* tüne-deznek fel a zöld hegyoldalon. A szá-las férfiak ruhája habfehér, színes szöttekben, fehér bundikában virita-nak a barna nők... Évszázadok óta mindig a csángók és moldvaiak zár-ják a menetet... Bentről, a templom-ból felhangzik a „*Te Deum*“, három-négyezer hívő szerencsésen beférköz-hetett s szeliden, fenséggel rájuk mo-solyog az Istenanya... Azután szó-székre lép a „*páter*...“

— *Testvéreim!* — hangzik ajkáról a fel-feltörő zokogástól, el-elcsukló befelé sirástól meg-megszakított szentbeszéd. A templom előtti téren, a Kissomlyóhegyén ugyanis „*Testvé-reim*“ szólítással kezdik, mondják szentbeszédeiket a derék páterek... Még majd ezrével jönnek is; majd az összedobolt keresztaljak lobogóikat hajlingatva, szállásaikra vonulnak és az est következtével a villanylángos fényárban kigyullad, búbájosan ra-gyogni kezd a kegytemplom két hatal-mas tornya... Az elnyomók a széke-lyek felett sohasem fognak diadal-maskodni...

(Az „*Erdélyi Lapok*“-ból *Albert István* cikke nyomán.)

MAI MAGYAR NÉPDALOK

Szöke vize a Tiszának...
Mondd meg, rózsám, az anyádnak,
Hogy az egész Tisza mentén
Nincsen olyan szegény, mint én...

Ég a kunyhó, ropog a nád,
Szorítsd hozzád a bolettát,
Míg a szelvényt szorongatod,
Borod árát elszalasztod.

De szeretnék rámás eszimat viselni,
Ha az árát meg is tudnám fizetni.
De a gada, ihajla!
Csak a fogát szíhatja,
S ninesen pénze
Csengelegi — dengelegi eszímára!

Vagyok olyan legény, mimi te,
Tartozom annyival, mint te.
Ha nem hiszed, gyere velem.
Nézd meg az én telekkönyvem...

Gyűjti: LEPI PÁL.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Az aratás és a tarlóhántás

Hazánkban Péter-Pálkor szokott kezdődni az aratás, melyet nagy izgalommal vár a földműves és nem földműves egyaránt. Ekkor dől el, hogy milyen termék jutalmazza a gazdáknak egy évi fáradságát és hogy milyen vérkeringést visz be az új gazdasági év az ország közgazdasági világába.

Az aratást viaszérésben kell megkezdeni. Nem szükséges tehát azt várni, míg a lábon álló gabona szeméi olyan keménységet vesznek fel, mint amilyen a csévelt gabonaszem lenni szokott. A gabona aratásra kész, ha a szemek belseje nem tejszerű folyadék, hanem vajszerű, képlékeny, a körömmel szétvágható. Ha az ilyen érési állapotban levő magot learatjuk, az már meg fog keményedni a kévében és asztagban is. Sok gazda attól való félelmében, hogy még éretlen a gabona, az aratással még a viaszérésben is késlekedik. Az ilyen gabona a túlérés következtében a kaszavágások okozta rengés közben sok magot elhullat a földön. Mennyi lehet ez a perges? Erre nézve tanulságos képet kapunk, ha a lehántolt tarlón előtörő „fattyuvetés” sűrűségét figyeljük. Nemde, sokszor olyan sűrű, sőt nem ritkán kétszeresen oly sűrű, mint egy sikerült vetésünk. Ez pedig azt mutatja, hogy egy, utóbbi esetben két métermázsza mag pergett ki egy hold földünkön a kései aratás következtében.

Különösen a polyvaburkolatot nélkülöző rozs és árpa aratásával nem szabad késlekedni, mert ezek leginkább pergetik magvaikat.

Az asztagokat ne rakjuk mélyedéses helyre, hol a csapadékvíz összegyűl; az asztaghelyekről a gyomot kapáljuk ki és a fenékébe rakjunk bőven szalmát, mert különben kicsírássodnak az asztag fenekén lévő kévék. Még nagyobb gonddal kell megrakni az asztagok tetejét, hogy azok be ne ázzanak és a szél meg ne tudja őket bontani. Éjjelre a félben maradt asztagokat takarjuk be ponyvával, vagy ennek hiányában vastag szalmaréteggel, hogy az esetleges eső át ne áztassa.

Miközben az előző év munkájának eredményét takarítjuk be, máris kell gondolni a következő évre. Mint mondani szokták, a kaszát kövesse nyomon az eke. A tarlóhántásról nem szabad megfeledkezni.

A lekaszált gabona földjét mielőbb meg kell fogasolni, vagy még jobb, ha meghántjuk. Minél előbb fogunk e

munkához, annál könnyebb, mert a föld még nem száradt ki, van benne némi nyirkosság és így talajmunkája még aránylag könnyű. Ha azonban már hetekig süti a nap, sőt talán még a legelő jószág is alaposan megtaposta, akkor már „nehezen veszi be az ekevasat” és az igavonó jószágnak nagy erő kifejtése szükséges a munkához.

De miért is olyan fontos a tarlóhántás?

A tarlóhántás a gyomok irtásának egyik legegyszerűbb és leghatásosabb módja. A gyomok ugyanis, melyek a gabonafélék közt a szántón kifejlődhetnek, magvaikat elhullathatták a learatott szántón. Ha ezek most a felhántott föld mélyebb rétegébe kerülnek, ott elegendő vizet és meleget találnak, tehát rövidesen kicsíráznak: a tarló kizöldül. Minthogy pedig még a tarlóhántás évében minden föld kap egy-két szántást, ezek a kizöldült gyomok atönkreteszik. Így a gyom mag alakjában nem telel át, tehát a jövő tavasszal nincs, ami földjeinken kicsírázson. Persze, úgy volna jó, ha minden gazda megfogadná e tanácsot. Ha csak itt-ott akad tarlóhántás, akkor a meg nem hántolt földről a gyommagvak megint átjutnak a gondosan mivelt földekre is. Aki tehát tarlóját kellő időben le nem buktatja, az nemcsak önmagának, hanem szomszédainak is ellensége.

A tarlóhántásnak további nagy előnye, hogy visszatartja a talajban levő vízkészletet. Ha ugyanis a talaj felső rétege meg van lazítva, akkor a nedvesség nem tud a felszínre szivárogni s onnan elpárologni, hanem benne marad a talajban s így a következő talajmunkák könnyebben végezhetőek, a talaj könnyebben beérik s a következő vetésnek is elegendő nedvesség áll rendelkezésére. Ezért méltán tartják a tarlóhántást a nagy termések egyik legfőbb feltételének. Egyetlen gazda se mulassza el tehát ezt, ne különösen az Alföldön, hol a szárazság oly sokszor látogatja meg gazdáinkat.

A tarlóhántás nyomán megmarad a feltalaj morzsalékos összeállása s így földünkön könnyű lesz jó magágyat készíteni a jövő termés magvainak.

A tarlótörést száraz viszonyok közt legjobb lesz mindjárt elboronálni és lehengerelni, így leggyorsabb és legbiztosabb a gyommagvak kikélese.

Kivételes esetekben nem egészen sekélyen hántjuk a tarlót. Mélyebben szántjuk akkor, ha a talaj oly kemény, hogy sekélyen szántani nem lehet, mert „nem veszi be az eket”, to-

vábbá akkor, ha így a gabonafutrinka ellen próbálunk védekezni, vagy, ha trágyát hordtunk ki a tarlóra és azt alá kell szántanunk. Végre indokolt a tarló mélyebb szántása, Gyűrfás József, kísérletügyi főigazgató szerint ott, ahol nagyon kötött a talaj és a nyár nagyon száraz szokott lenni. Itt jó lesz a földet aratás után mindjárt oly mélyen megszántani, amennyire rögfelhozás nélkül lehetséges, mert a tapasztalat igazolja, hogy ily viszonyok közt az őszi alá később is csak oly mélyen lehet a földet megszántani, mint amilyen mélyre a tarlót feltörni sikerült.

Tarlónövények

Néhány takarmánynövénynek tenyészideje oly rövid, hogy még augusztusi vetés után is ad termést. Ezeket szokás tarlónövények gyűjtőneve alatt emlegetni.

A mohár kifejlődéséhez 2¼—2½ hónap szükséges. Talajban nem változatos. A szárazságot is bírja, de a nedvességet, természetesen, azért meg tudja hálálni. Vethető még júliusban is. Vetőmagszükséglete kat. holdanként, gabonaszortávolságra vetve, 15—20 kg. Ha sok gyom mutatkozik a gyenge vetésben, azt jó lesz felületesen meggyomlálni. Ha pedig a talaj megkérgesedett, akkor szükséges lesz megfogasolni. Szénatermése 15—20 métermázsza. Zölden nem etetik, mert szőrös volta miatt az állatok nem szívesen fogyasztanak. Szénája kemény, ezért a lovak szeretik.

A köles ugyancsak vethető tarlóba. Ha beérik, akkor nyerünk értékes magtermést és jó takarmányszalmát, ha pedig nem érik be, akkor lekaszállhatjuk zöldtakarmányozásra, vagy bezombolyázhatjuk. A tarló vetése előtt sekélyen felszántandó; de nem ritkán csak jól feltárcsázzák, vagy rugós boronával szagattják fel a földet s így vetik bele a magot. Vetőmagszükséglete, gabonaszortávolságra, 12—20 kg. Tarlóba ajánlatos a leggyorsabban fejlődő pirosklóst és nem a fehéret vetni. A kölesvetést kétszer, gyomirtás céljából, jó meg kell boronálni: először, mikor 4 levele van és másodsor, mikor már 10—15 cm. magasságot ért el.

A fehérmustár vethető augusztus végén, vagy szeptember elején; így októberben kaszállható s a fejőstehe- neknek késő őszi zöldtakarmányt szolgáltat. Vetőmagszükséglete, gabonaszortávolságra vetve, 20—25 kg. kat. holdanként. Kikelése után 6—8 hét múlva már kaszállható. Kaszálni a vi-rágzás kezdetén kell. Átlagosan 40—80 métermázsza zöldtakarmányt szolgáltat. Főleg zölden etetik. Vizenyős- ségének mérséklésére szecskát szoktak hozzá keverni. Az elfásultat, vagy zölden már fel nem etethetőt, be lehet zombolyázni, de csak fonnyasztva és

HETI TEREFE

A patkó meg az arany

más növényel keverve, mert egymagában megkásásodik.

A tarlórépa augusztus elején vethető. Csak oly vidéken érdemes vele próbálkozni, hol a talaj nyár végén nem tulszáraz és ekkor is remélhetni egy-két kiadós esőt. Vetőmagszükséglete, — minthogy magva igen kicsi — kat. holdanként, 45—50 cm. sortávra vetve, csak 1.5 kg. Kikelés után azonnal meg kell kapálni, majd a következő kapálás kapásán ki is ritkítani. Vetése után 3—4 hónapra már kiszedhető. Termése tarlóba vetve, 100—140 métermáza szokott lenni.

Apró jó tanácsok

A cseresznyében található kukacok tulajdonképpen az ugynevezett cseresznyelégnyüvei. Hogy ezektől szabaduljunk, cseresznyeszüret után azonnal forgassuk le a fa talaját s azután tiporjuk le, hogy így mélyre kerüljenek és ne tudjanak kijönni a legyek, melyek a földre hullott nyüvekből, illetőleg ezek bábjaiból alakultak ki. Ősszel a téli nedvesség felfogása végett ugyane talajt ne forgassuk meg újból, hanem csak lazítsuk meg, hogy a még ott veszteglő bábok ezután se kerülhessenek a talaj felszínére.

Pompás ecet készül mézes vízből. Ha pergetés után langyos vízzel mossuk ki a pergetőt és a mézes edényeket, akkor a mosóvízbe sok méz kerül, melyet leghevesebb ecetkészítésre használni. Legjobb lesz az ecet, ha 5 liter víz és 1 kilogramm méz oldatát erjesztjük el. Ha tehát a mosóvíznek összetétele nem ilyen lenne, célszerű azt a jelzett arányúvá alakítani. A mézoldatot öntsük egy szélesszájú uborkásüvegbe, tegyük bele egy fehér kenyérdarabot, vagy egy darabka élesztőt, takarjuk le organdival s tegyük a napra mindaddig, míg meg nem tisztul. Megtisztulás után szűrjük át vászonruhán s tegyük el üvegekbe.

A baromfiak a pondrókat nagyon szívesen nyeldesik, csipegetik. Ilyenekhez juttathatjuk őket — Csáky Ferenc szerint — olyképp, hogy egyiket talicska sertés trágyát öntünk a hizósértések alól a baromfiudvar sarkába s a kupacot ládával vagy kosárral letakarjuk. A réseken keresztül a trágyát a legyek petéikkel lerakják, amelyekből pár nap alatt nyüzsgő mennyiségű pondró kel ki. Ha ezeket a kupacokat azután kifedjük, a baromfiak, mint csemegét fogyasztják őket.

Az őszi barack levéltetvei ellen qassia-levet a következőképpen kell készíteni: Egy és fél kilogramm qassia-forgácsot 10 liter vízben felfőzünk, majd 24 óráig állani hagyjuk. Használhatok 1 liter qassia-kivonatot és 1 liter szappanos lét még 8 liter vízzel felhígítunk. Ezzel locsoljuk bőségesen a levéltetveket úgy, hogy minden tetűre reá jusson a lé.

Istenverte hétszükszesztendő ez. A tele nem volt tél, a tavasza nem volt tavasz, most meg a nyara nem nyár. Minden más benne, mint aminek lennie kéne. Ugy fest, mint a cirkuszi bohóc, aki cipőjét fejére teszi, kalapját a lábára huzza, mellényét a kabátja fölé, a nadrágjába pedig alulról fölfelé dugja a két lábát s alul, a bokájánál gombolja be. Amikor pedig mindezt bölcsen elvégezte és lépni akar, orron bukik s végül is a kezén kell tótágast járnia, hogy tovább juthasson.

Eközben persze sok minden rendbejön rajta. A kalap például legfölül kerül, de a láb fejére, a cipő pedig alulra esik, de a kezek újjára, a nadrág is egyenesen áll, de mindjárt a kalap alatt kezdődik. A többi pedig, akár a mai európai helyzet, van, ahogy van és rendeződik folyton, hogy kacagni is lehet rajta, meg sírni is.

Persze sírni inkább, mert már az ördögnek nincs rajta nevetni valója. S talán azért könnyezik az ég is folyton...

Lehetséges.

De okos és gondolkodó ember nem hiheti, hogy az égnek bármiféle köze is lehetne ehhez a sok értetlenséghez és badarsághoz.

— Azt mondják, az arany harca ez. — állapítja meg Nagy Kovács György — de miért áll tőle fejtetőn minden? Hiszen akkor a zsebek nyílása is lefelé van s minden kihullik belőlük. Az arany is.

— Sokan vannak, akik a zsebüket megfordítva varratták, hogy abba hulljon, — véli Takács Gabi.

— Számítók és ravaszok mindig voltak és lesznek is. — feleli Nagy Kovács György — de az emberiség a maga egészében mégsem az s a nagy nemzeteknek is érdeke, hogy a rend és nyugalom minél előbb helyre álljon.

— Miért nem csinálják akkor meg? — Miért? Mert gyönyörűséges szép leányzó az a béke s óriási hozománya van: a nyugalom. Azt mind magának szeretné megkaparítani. A többinek pedig koppanjon tőle az álla, maradvánjak, ahogy voltak.

— Mint a fejtetőn álló bohócon a megfordított ruhadarabok.

— Olyanformán, — emeli a szót Nagy Kovács György — s ez az, ami

lehetetlenség. Mert ugy-e, vízre és levegőre mindenkinek szüksége van s azt egyik ember a másiktól el nem veheti, de egyik nemzet a másiktól sem. Éppenugy, mint a békét és a nyugalmat, mert ez a kettő is olyan fontos, mint a levegő és a víz. Ezeket nem veheti el senki, mint az aranyat, mert a hiányzó arany csak időleges rabszolgaság, de a hiányzó levegő és víz, biztos halál, akárcsak az elorzott béke és nyugalom.

— Olyanformán! — helyesel Takács Gabi.

— Azért a békét és nyugalmat ne engedjük, legalább idehaza, ha körötünk s az egész világon is az aranyborju körül táncolnak is helyette. Mert ismered-e a régi mesét a világot járó, guruló aranyról?

— Nem ismerem. Mondd el!

— Gurult az arany városról-városra, faluról-falura, gyönyörű ékszerképében, hogy meglássa a világot és büszkélkedjék a saját szépségében. Egyszer egy falusi kovácsműhely elé ért és rettentő sikoltozást hallott:

— Jaj, ne üss! Jaj, ne üss!

— Mi ez? — rezzent össze az arany s a kovácsműhely ajtaja elé gurult.

— Hát látta ám, hogy a kovács valamit tüzes vasat kalapált az üllőn, patkót formált belőle.

— Miért jajgatsz olyan kétségbeesetten, te szerencsétlen? — szólt gúnyosan a vadarabhoz.

— Jaj, végem van! — ordította a vadarab. — Minden porcikám égő fájdalom! Nem leszek patkó, nem leszek patkó! Átok reád, gonosz kalapács!

Az arany megvetően mosolygott.

— Ez a bajod? Semmi az! Látod, én belőlem is milyen gyönyörű ékszer kalapáltak, pedig azelőtt formátlan tömb voltam.

— A te eseted egészen más, mint az enyém! — nyöszörögte bágyadtan a kihűlt vadarab. — Téged nem a saját testvéred ütött. A kalapács is vas és az sújt rám.

Az arany lehunyta fényes szemét és megszegyenülten sietett tovább...

Takács Gabi felkapja a fejét:

— A gazdákra érted ezt?

— Minden magyarrá! — fejezi be a szót Nagy Kovács György. — Aki csak a haza boldogulására gondolt, ezt a mesét fontoljuk meg. Magyar a magyart ne üsse, akkor majd idegurul az arany és nem menekül el tőlünk, hanem itt is marad. Ne álljunk mi is fejtetőre a többi után, hanem egymásmellé szép sorba, mint komoly magyarokhoz illik... S akkor boldogulnunk kell!

MÉZES JÁNOS.

A VASÁRNAP TANÁCSADÓJA

minden ügyben utbaigazít

SZIVÁRVÁNY

Az igazság

A felvidéki magyar faluban követ-választásra készültek a csehek. Két követ volt, az egyik magyar párti, a másik csehszlovák. Mivel mind a kettő cseh ember volt, mind a kettő ugyanazt ígérte, szóval minden jót a magyaroknak. A magyarok óraszámra vitatkoztak, hogy melyik volna a jobb.

Egyik magyar hallgatta, hallgatta a sok beszédet, aztán megszólalt:

— Mért nem tudtok választani?

— Nem tudjuk, melyik beszél igazat.

— Szóval az igazságot kerésitek. No, majd én megmondom, hogy a cseh politikában hol van az igazság.

Azzal elmondta, hogy az ördög fogadott az angyallal. Az ördög azt állította, hogy nincs a földön olyan cseh, aki igazat mondana, az angyal azt mondta, hogy van. Feljöttek hát a földre olyan helyre, ahol sok cseh volt együtt. A csehek éppen gyűlést tartottak a magyar faluban. Azon tanácskoztak, hogyan lehetne segíteni a magyarokon. Az angyal azokat írta, akik igazat beszéltek, az ördög meg azokat, akik hamiskodtak.

Volt a gyűlésen egy „látó” ember is, aki meg tudta látni maga körül a lelkeket. Szerényen megállt az emberek mögött.

Az első cseh megszólalt:

— Az egész életemet a magyar ügynek szenteltem.

Az ördög felírta a nevét, mert magában azt gondolta: választatok csak meg képviselővé, majd elrántom a nótátokat.

Azonban már a másik cseh beszélt, hogy a magyar asszonyokra is ki kell terjeszteni a választójogot.

Az ördög ezt is felírta, mert magában azt gondolta: hogyan, ha bolond volnék! Az én feleségem is magyar asszony. Így is elver mindennap a cseh magatartásomért.

A harmadik cseh arról beszélt, hogy a magyaroknak megadják a kisebbségi jogokat. Közben úgy okoskodott: de olyanformán, hogy a kisebbség minél kevesebb legyen.

Az ördög ezt is felírta.

A negyedik cseh arról beszélt, hogy a cseh állam a magyarokat teljesen egyenjogúknak tekinti, de hozzá gondolta, hogy majd a temetőben, a halál után.

Az ördög ezt is felírta.

A következő szónok azt hangoztatta, hogy a béke érdekében a teljes leszerelés keresztül viszik.

De hozzá gondolta: odaát a magyaroknál.

Igy ment végig. Az angyal listáján még egy sem volt. Az ördög meg alig győzte az irkálást. Már az ujjait is húzta a görcs. De a legnagyobb baj az volt, hogy közben a kutyabőr megtelt névvel, a csehek pedig még mindig beszéltek. Mit csináljon? Mit csináljon? — tűnődött. Már azon volt, hogy az angyaltól kölesön kér egy

darab fecnit. Akkor eszébe jutott, hogy a kutyabőrt meg lehet nyújtani. A fogával menten belekapaszkodott, aztán húzta, ráncigálta. A kutyabőr a nagy erőltetéstől elszakadt, az ördög ugyanakkor belevágta a fejét a falba, csak úgy koppant.

A látó cseh ember látott mindent s éppen akkor, mikor a fő cseh a legnagyobbat lóditotta, hangosan elnevette magát. A csehek rátámadtak:

— Hogy mersz nevetni, mikor a fő cseh

beszél?

— Azt nevétem, — felelte szerényen a látó ember — hogy az ördög sem hiszi el, amit ti itt beszéltek.

Az angyal arca felderült, felírta a látó ember nevét, ezzel a fogadást megnyerte. A csehek gyűlésén akadt ugyan egyetlen cseh, aki igazat mondott, de a csehek ezt menten kidobták maguk közül.

NYÁRY ANDOR.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

A nyári befőzések.

II.

A cukorszörp, amellet, hogy a befőzött gyümölcsöt izesíti és táplálóértékét növeli, a készítmény tartósságára is befolyással van, éppen azért megfelelő gonddal készítsük azt. Ha nem elég sűrű a szörp, hamarabb megromlik a gyümölcs, ha pedig túl-sűrűre csináljuk, káros hatással van a befőtt jóízére. Savanyubbizú, éretlenebb gyümölshöz általában sűrűbb, érett, édesizű gyümölshöz higabb cukorszörpöt használunk.

A befőttekre öntendő cukorszörpnek azonban nemcsak megfelelő sűrűnek, hanem teljesen színtelennek és tisztának kell lennie. Ha túlhoszu ideig tart a szörp besűrítése, sárgás és karamellizű lesz. Ha a szörpöt már előfőzésre is használtuk és zavaros, deríteni kell olymódon, hogy egy tojásfehérjét kemény habbá verünk s azt a felfőzött és kissé lehűtött cukorszörpbe keverjük; a szörpöt lassan felforralljuk, pár percig főni hagyjuk, majd a tetején összegyűlt tisztátalan habot leszedjük.

A kosárvivés londoni bajnoka.

A londoni gyümölcs piac munkásai közül ez a derék ember nyerte meg a folyó éven rendezett bajnokságot.

Bármily gondosan készítjük is el a befőttet, mégis sok baktérium, penészgomba kerül a gyümölccsel együtt az üvegbe, melyek csak a sterilizálás alatt pusztulnak el. A sterilizálásnál a hőfokra és az időtartamra pontosan ügyelni kell, mert ha az a szükségesnél kevesebb ideig tart, élő csírák maradnak a befőttben, melyek hamarosan megindítják a romlást, ha pedig túlhoszu ideig sterilizálunk, a gyümölcs szétfő. Ma már minden háztartási üzletben elég jutányosan kapható befőttsterilizáló készülék, mely jól záró fedővel és pontos hőmérővel van ellátva. A hólyagpapírral lekött üvegeknél sokkal biztonságosabbak a patentzáros üvegek.

Sterilizálás alatt a gyümölcs levét vesztí, s másképp helyezkedik el, éppen azért már a berakásnál ügyeljünk arra, hogy a gyümölcsszemek között ne maradjon nagy űr, mert különben sterilizálás után csupa féligtöltött befőttes üvegünk lesz. A szörp betöltése után az üveg peremétől számítva körülbelül kétujjnyi hely maradjon üresen. Ha ennél kevesebb levét öntünk rá, akkor a felső gyümölcsszemek lé nélkül maradnak s összeszáradnak.

A cseresznye és meggybefőtt készítésénél a gondosan kiválogatott, nem túlerett, hibátlan szemeket forróvízben megmossuk és óvatosan lefejtjük a száráról, hogy a gyümölcs husa meg ne sérüljön. Másféltiter viz és egy kg. cukorból szörpöt főzünk, abban a gyümölcsöt egyszer átforralljuk, de legfeljebb 1—2 percig hagyjuk benne a forró szörpben, azután gyorsan szitára rakjuk és kihülés után tiszta üvegekbe tesszük.

Az előfőzésre használt szörppel, ha azt még egyszer átforrallva besűrítjük, fel is önthetjük a cseresznyét, a meggy- és sombefőttnél azonban cél-szerű előfőzés után a szörpben még literenként 20 deka cukrot feloldani. A ropogóscseresznyét 8—10 percig, a meggyet és a somot pedig 5—6 percig kell gőzben sterilizálni.

A ribizke- és egresbefőttnél, miután a gyümölcsöt forró vízben megmossuk és kocsányától megtisztítottuk, egy liter vízből egy kg. cukorral készítjük a szörpöt és ha lehűlt, ráöntjük az üvegbe rakott gyümölcsre. Ha

H I R E K

Eső után...

*A hervadt mező új színbe öltözött,
Zoldszínű lett a sárguló határ...
Minden növénybe új élet költözött,
S köztük a gazda reménykedve jár...*

*Kalaplevéve az égre tekint fel,
Kezei önként egybefonódnak...
Hálaimát zeng az örülő kebel
Az esőért a Mindenhatónak!...*

Irtá: IFJ. CSIKÁNY SÁNDOR
(Kosd.)

Julius hó elsején hozzák forgalomba az új gabonajegyeket. A *Budapesti Közlöny*-ben megjelent rendelet szerint az 1932. évi kibocsátású gabonajegyeket *ez év június 30-án kivonják a forgalomból.* A felhasználhatatlan gabonajegyeket 1933 július 31-ig a postahivataloknál új gabonajegyekre lehet becserezni. Az 1932. évi kibocsátású gabonajegyek szelvényeit a termelők 1933 augusztus 31-ig használhatják föl adófizetésre, illetőleg pénzre beválthatják. Julius hó elsején hozzák forgalomba a 3 pengős új gabonajegyeket.

Fogyasztási szesz csak gyümölcseszsz legyen. A *Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete* Waldbott Kelemen báró elnöklésével tartott ülésén ismét állást foglalt amellett, hogy *fogyasztási szesz csak gyümölcsből legyen készíthető.* Szóba került az akciórégálé ára is és elhatározták, hogy *annak a fizetlőskor való esőkentésért fogják szorgalmazni.* Az exportra szükséges horpárlat kiutalása körüli nehézségeket is szóba hozták az ülésen.

Szapora gyermekáldás. Olaszországban a Nápoly melletti *Torre Maggiore* községben *Copolls* nevű 30 éves asszonynak öt ikergyermeke született. Az újszülöttek közül három fiú, kettő pedig leány. Az anya és az öltős ikrek jól érzik magukat.

Érdekes mutatvány egy müncheni horogkeresztes sportünnepélyről.

A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete most tartotta közgyűlését *Teleki Jószefné* grófné elnöklésével. *Winkler János* főtitkár előterjesztette az 1932. évi működési jelentést, amely szerint az egyesület egy nemzetközi és két országos jellegű kiállítás és egy növendékbaromfi-vásárt rendezett. Ezenkívül résztvett vidéki kiállítások rendezésében, amennyiben támogatja a veszprémi, váci és kispesti baromfi-, galamb- és házinyul-kiállításokat. *Jandaurek Vince* gazdasági főtanácsos, igazgató előterjesztette a jövő évi működési tervezetet, melynek értelmében az egyesület a földművelésügyi kormányannal egyetértőleg széleskörű tevékenységet fog kifejtetni a *hazai állomány javítása és nevelése körül.* S elhatározta a közgyűlés, hogy december hó elején megtartja nemzetközi baromfi-kiállítását.

Egy 120 esztendő öreg ponty pusztulása. A francia fejedelmi nyaralóhelyen, *Fontainebleau* parkjának balastavában egy ritka érdekességű vény pontyhal pusztult el. Az öreg 120 esztendő öreg ponty orrából „*Napoleon császár*” feliratu *aranykarika* csüngött, s ezt az érdekes halat a feljegyzések szerint *Napoleonnak Elba szigetére* történt száműzete előtt röviddel 1814-ben helyezték el a medencében.

A zalai két hegedűs gyermek. *Sandi* község Zala megyében, a pacsai járásban van. Egyszerű földművelésaládból ismét indult most neki a küzdelemnek két fiatal zenei tehetségű gyerek. Az egyik, a nagyobbik, *Cserti Antal* nemcsak pompás hegedűket farag, hanem bicskával szép *Szent Antal-szobrot* is faragott a sandi templom oltárára. A másik zenei tehetségű gyermek, a 12 éves pacsai *Szűnyog János* szintén a hegedűfaragással kezdte, de mikor annyit összemuzsikált, vásárolt belőle egy valóságos hegedűt: sőt még egy új ruhára valót is összemuzsikált. S most pedig mind a ketten — véletlenül — egyszerre jelentkeztek a *kánizsai zeneiskolában* felvételre. Alapos próba után mind a két falusi gyermeket felvették, mert *Vannay János* zeneiskolai igazgató szerint mind a ketten *igen tehetségesek*, igazi zenei tehetségek, kiknek a díjtalan taníttatását elmulasztani vétek volna.

Leugrott a Gellérthegyről, halálra zuzta magát. Június hó 23-án a Gellérthegy egyik kiugró sziklájáról leugrott egy jólöltözött fiatalember és bezuott fejfel, összetört tagokkal, véresen terült el a hegy alján. A közeli rendőrszem a mentőket hívta, akik bekötözték a fiatalember sebeit, azután autóba emelték és elindultak vele a kórház felé, de utközben meghalt. A zsebében talált iratokból kiderült, hogy *Jékly Domonkos* a neve, 22 éves műegyetemi hallgató. A fiatalember *Jékly László* kétezer holdas szatmári földbirtokosnak a fia, néhai *Bartók József* államtitkár-író unokája. A család teljesen értelmetlenül áll a tragédiával szemben. Nem tudják, mi készítette a fiatalembert vézetes elhatározására.

A szovjet a siketnémákat is Istenagadóra tanítja. Moszkvában a siketnémaintézetben már 1930 elején megkezdtek az *istentagadó előadásokat.* 18 szakképzett istentagadót küldtek a szerencsétlenek lélekmérgezésére, amely azóta következetesen és még nagyobb arányokban folyik.

a ribizkét és egrest nem mártás céljára, hanem befőttnék tesszük el, akkor jóval sűrűbb szörpöt készítenek. A sterilizálás ideje ribizkénél 5—6 perc, egresnél 8—10 perc.

Az *eper* rendszeren homokos és így megmosására különösen nagy gondot kell fordítani. Legjobb a gyümölcsöt szitára téve, bő vízben többször alámeríteni. A lecsurgatott epret aztán üvegekbe rakjuk, literenként 50—60 deka cukrot tartalmazó, kihűlt cukorszörppel leöntjük és 10 percre sterilizáljuk. Ugyanez a módja a *szeder* és *málna* befőzésének is.

Ételreceptek

Friss gombaleves. Egy liter friss gombát jól megmosunk és kevés paprikával, hagymával, petrezselyemzöldjével, sóval párolunk. Zsemlyeszínű rántást készítünk, melybe szintén kevés hagymát és kevéshegynyi paprikát teszünk, azután felforraljuk és a párolt gombát hozzáadva, megfőzzük. Tálaláskor egy kanál tejfelt adunk bele. A levest felvert galuskával, vagy rizszel is készíthetjük.

Leesó. 2 darab apróra vágott vöröshagymát, félkiló karikára vágott zöldpaprikát, félkiló csikokra vágott piros paradicsomot megszóva, kevés cukorral zsírban megpárolunk. Tojást vagy kolbászszeleteket is szoktak beleadni.

Spárga tejfelesen. Egy kiló spárgát lehamozunk és forró sós vízben puhára főzünk. Tűzálló tálat vajjal és morzsával behintünk és belerakjuk a megpuhult spárgát. Kevés sőt, kávékanálnyi cukrot hintünk rá, majd két és fél deci spárgalével felhígított tejfelt és 5 deka vaját adva hozzá, forró sütőben világossárgára pirítjuk.

Töltött rostélyos. Egy kiló rostélyost, vagy felsált felszeletelve és kiverve besózzuk. Minden szeletre egy kanál töltéket téve, felgöngyöljük, összevarrjuk és hagymás zsírban pároljuk. A töltélekhez a szeletekről leeső húsdarabkákat használjuk fel, melyeket megdarálva már előzőleg zsírban puhára főzött rizszel, zsírban párolt gombával, kevés kockára vágott sózott szalonnával, 2 egész nyers tojással jól összekeverünk és reszelt hagymával, összevágott petrezselyemzöldjével, töröttborssal fűszerezünk. Tálaláskor a pecsenye levéhez vizet és borospohárnyi tejfelt adunk.

Arany- és ezüstpénzek ára 1933. június hó 26-án.

Ezüstpénzek: egy darab egykoronás: 28½ fillér; régi egyforintos: 78½ fillér; ötkoronás: 1 pengő és 51 fillér; kétkoronás 57 fillér.

Aranypénzek: egy darab huszkoronás arany: 32 pengő és 50 fillér; Napoleon-arany: 32.10—32.25 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, fülbevaló, stb.): grammonként 2 pengő és 98 fillér.

Szinarany kilogrammja: 5150—5170 pengő.

Szinezüst kilogrammja: 73.50—74.50 pengő.

Az ausztráliai pénzkereső elefánt. Ausztráliában, a melbournei állatkertben él egy *Gucesny* nevű elefánt. Most 35 éves, s egész bizonyosan a világ legjobban kereső elefántja. Az állatkertben töltött 25 év óta 16.500 fontot keresett. Szerény díjazásért hátára veszi az állatkert gyermeklátogatóit, s így szerezte a szép vagyont. Az állatkert sétányain ezidő alatt 21 mérföldnyi utat tett meg.

Karcagon 300 pár pásztormadár fészkel. Utoljára 1925-ben fészkeltek nálunk nagyobb mennyiségben a *pásztormadarak*, ezek a sergélytermetű, gyönyörű barackvirágszinnel és fémfényű, feketével tarkított madárvendégek. Akkoriban közel 15.000 pár látogatott el hozzánk a *Turkesztánban* lévő rendes fészkelő területről, ahonnan valószínűleg élelemhiány miatt, vándorolnak el hozzánk. Ezidőn, úgy látszik megint nagyobb számmal jelentkeznek majd ezek a *gyönyörű és hasznos sáskairtó madárvendégek*. Karcagon egy gyártelepen, téglarakásokban legalább háromszáz pár pásztormadár fészkel. A *M. Kir. Madártani Intézet* azzai a kérésrel fordul a közönséghez, hogy az esetleges előfordulásokat és fészkelőtelepeket jelentse be.

A legöregebb soproni tornász. Sopronban él a 80 éven felüli *Berecz Ábel* ügyvéd, a legöregebb soproni tornász. *Hatvanhat év előtt*, mint evangélikus liceumi diák, tagja volt a Soproni Tornaegyletnek. Az akkor megnyílt új tornaesernők első tornaversenyén aratta az első bajnoki győzelmét a birkózásból. Amikor már két igen erős, kitűnő tornászi földhöz vágott, földhöz kente a harmadiknak jelentkezett, nagyon erős *Purth* kocsmáros is.

— Hatvanhat év nagy idő! — mondá mosolyogva az öreg *Berecz Ábel* bátyánk. — Hatvanhat év nagy idő és szép idő... S eszembe jut a „*Suhanc*” operett falábú vén generálisának a dala:

*Mikor én jártam lóháton,
Akkor volt csak jóvilágom!
Szerettek engem sokan,
De már minden odavan!*

Betört, hogy öngyilkos lehessen. *Nagy-körösön* furcsa, szokatlan eset történt. *Bekő József* egy reggel egész házanépével együtt bement a városi piacra, a tanyai lakását pedig bezárta. Amikor hazaért, meglepetve látta, hogy valaki feltörte a zárt és behatolt a lakásba. Amikor ijedten beljebb haladt, nagy meglepetésére azt látta, hogy *egy akasztott ember lóg a mestergereván*. A esendőnyomozás megállapította, hogy a halott *Kellik József* olyan helyet keresett öngyilkossága helyül, ahol senki sem zavarhatja meg.

A földkerekség legkövérebb asszonya. Pozsonyban él, *Winternének* hívják. Az egyik pozsonyi újság szerkesztőségében hivatalos okmányokkal igazolta, hogy 1933 május havában 218 kilogramm súlyú volt. A dereka átmérője 240 centiméter, míg lába 76 centiméter, 24 éves korában kezdett ilyen szörnyűségesen hizni, mert a szervezete állandóan termeli a zsírt. Betegség már ez, de ezen a betegségen az orvosí tudomány sem tud segíteni. Egyébként pedig komédiai mutatványos bódéból keresné az — élelmét.

„Polesi-bá”.

a hárshegyi cserkészpark parancsnoka, a nagyerejű öreg cserkész.

Tóth Ignác félegyházi öreg kovácslegény a „*lelke virágairól*”. Tóth Ignác félegyházi öreg kovácslegény is a magyar nép névtelen dalogatói közé tartozik. Most itt mégis nem a versét közöljük, hanem, hogy — a szegedi „*Délmagyarország*”-ban tett kijelentése szerint — miként vélekedik „*lelkének virágairól*”, a költészetéről:

— Ha az embernek van lelke, a földnek is van! A kedves tavasz és nyári napocsa melegtől megtermékenyül és lelket ad a földnek. És a föld lelke a csodaszép *vadvirágban* nő ki. A föld lelkének dalai (tehát) a virágok! Az ember lelkének a virágai (pedig) a dalok!

Vágy.

Vajjon miért nem lehet forró ölelésben

Átölelni mind-mind, aki érez?
Mind, aki bizik egy szebb s jobb jövőben
S e népért küzde s ezért verejtékez...

Mind, aki látja e meggörnyesztő munkát,
S megérti azt, amit a föld beszél,
Látja a lerongyolt, összetépett gunyát
S mégis bizakodva hisz és remél...

Csak egyszer!... Csak egyszer nap-sugár lehetnék,
S bejárhatnám e szétépett hazát!...
Minden bizó magyart keblemre ölelnék
S legyőznék a ránk vigyorgó halált!...

Irtá: IFJ. CSIKÁNY SÁNDOR
(Kosd.)

PÁSZTORTÜZ

Valamit a cserkészekről...

Testvéreim! Itt a honszerzem és a fajszereget pászortörténél beszéljünk már valamit a mi kedves magyar cserkészeinkről is. A *Trianon* szét-rugta a mi vitéz hadseregünket. A fegyvertől is eltiltotta a mi, a világ első katonájának elősmert népünket, hogy legyünk alacsonyabb fajoknak a szolgálói és védtelenül engedjük bitórolni ezeréves hazánk elrabolt, megszállott drága szent földjeit...

Valjon azonban a lelkünket meg-másíthatják-e? Valjon a hősi huszár-virtust kiírthatják-e csakugyan belőlünk?! Testvéreim, nem! Oh, nem! Oh, nem! Százszor! Ezerszer is nem kell mondanom! Mert, ha azelőtt sok, tenger-sok közkatónánk volt, most csupe altisztból, tisztból, vezérkari kiválóságból nő, szaporodik és hatámasodik egy az egész világra páratlan magyar gárdista sereg, — a mi csücsköskalapu, barna-zöldinges s sudár hegymászóbotos cserkészeink ezek! A városok kövei közül zsendül, serdül, sudárodik egész férfivá, erős katonává legnagyobb részük. Ez nem baj, sőt dicsőség!

Testcéreim! Akik töletek, közületek a kenyérért, a magyar sors különös rendelkezései következtében a jó magyar vidék tanyáiról, falvaiból a városok, de legkivált a székesfőváros körengetegeibe elsodrótunk, most cserkészyermekünkkel hozzátok, közibétek újból visszakapcsolódnak! Ezek már járják, keresik ismét az erdőt, mezőt, rétet, vizeket! Tanulni és tanítani ezek hozzátok, közibétek ismét — hazajárnak! Ami szép, ami tiszta, ami erős, ami igazán magyar kint a falun és tanyán, ezekből keresik és hozzák fel a magyar megújodást. A szokásaitokkal, a népművészeteitekkel, táncaitokkal, nótáitokkal, hamvas életeknek árvalányhajbokrétáival már eddig elbűvöltétek, meghódítottátok a félvilág jobbjaít! S most, hogy majd alig hetek multával Gödöllőre gyűlnek táborozni az egész világból a cserkészek, mintegy 46 nemzet fiait, most is, idehaza is legelső lesz, marad közöttük a magyar cserkész. Testvéreim! Szeressétek, becsüljétek tehát saját gyermekeiteként a mi cserkészeinket!

MÓRICZ PÁL.

A „VASÁRNAP”

szerkesztősége
és kiadóhivatala:

Budapest,
V., Bátfory-utca 24

TANÁCSADÓ

Tájékoztató a tejipari tanfolyamokról

Mindazok, akik *kistejgyűjtő állomás, főlőző állomás és turógyártó üzem* vezetésére képesítést óhajtanak szerezni, kötelesek a tejipari tanfolyam keretében *kistejgyűjtő, főlőző vagy turógyártó tanfolyamot* végezni és magukat szakvizsgának alávetni.

A tanfolyamra való felvétel iránti kérvényeket a földmivélsügyi miniszter Urhoz címezve a *esermajori m. kir. mezőgazdasági tejipari szakiskola igazgatóságához* (Esermajor, u. p. Vitnyéd, Sopron m.) kell beküldeni, feltüntetve a kérvényben, hogy a folyamodó a fenti tanfolyamok melyikére kéri felvételét. A kérvényhez mellékelendők a következő hiteles okmányok: 1. *keresztlevél*, vagy *születési anyakönyvi kivonat*, annak igazolására, hogy a kérelmező a 18-ik életévét betöltötte, e korhatáron aluliak a tanfolyamra nem vétetnek fel; 2. egy évnél nem régebbi keleti *erkölcsi bizonyítvány* a fedhetetlen előélet igazolására; 3. a főlőző tanfolyamra folyamodóknak *főlőző üzemben eltöltött legalább 3 havi* és a turógyártó tanfolyamra folyamodóknak *turógyártó üzemben eltöltött legalább 3 havi gyakorlatot* kell igazolni hatóságilag (Jegyző és bíró aláírása és pecsét) is látványozott működési bizonyítvánnyal. A kérvény 2 pengő, a mellékletek egyenkint 1 pengő okmánybélyeggel látandók el. A felvétel iránti folyamodványok bármikor beküldhetők a szakiskola igazgatóságához. A tanfolyam helyét és idejét a jelentkezők száma szerint a földmivélsügyi minisztérium állapítja meg és arról a felveteket értesíti. A tanfolyam időtartama vasár- és ünnepnap kivételével *kistejgyűjtők részére 10 nap, főlőzők részére 19 nap, turógyártók részére 27 nap*. A hallgatók napi 3 pengő lefizetése ellenében teljes ellátásban részesülnek, mely áll napi háromszori étkezésből, közös elszállásolásból, fűtés és világításból. Tandij a *kistejgyűjtő tanfolyamon 25, a főlőző tanfolyamon 30, a turógyártó tanfolyamon 35 pengő*, mely összeget azonban csak a tanfolyamon való megjelenéskor kell lefizetni a szakiskola igazgatóságának. A *turógyártó képesítésről szóló bizonyítvány*, mint magasabb képesítés a főlőző és kistejgyűjtő állomás vezetésére, a *főlőzőmesteri bizonyítvány* pedig a kistejgyűjtő állomás vezetésére is képesít. A kisebb képesítés megszerzésére szolgáló tanfolyamon eltöltött idő, a magasabb képesítés elnyerésére előírt időben betudatik. Ezért, aki a turógyártó tanfolyamra kéri felvételét s a kistejgyűjtő képesítése már megvan, az 10 tanítási és ha a főlőző állomás vezetésére jogosító képesítése is megvan, akkor 19 tanítási nap alól kap felmentést. A tanfolyamot magánaton elvégezni nem lehet. A *legutóbbi tanfolyam kistejgyűjtés- és főlőzésből június hó 15-én kezdődik.*

Kérdés: Szomszédom a méhesét úgy álitotta fel, hogy a méhek az én területemen csapatostul szállnak s úgy az embernek, mint az állatjaim testi épségét veszélyeztetik, mit tegyek? (V. M., Szend-

reg.) — **Felelet:** Forduljon a bíróságához, kérje a szomszédját, pénzbírság terhe mellett eltüntetni a mostani káros elhelyezésétől. Egyben fölmerült és bizonyítható kárainak a megtérítését is kérheti.

Kérdés: Balogh Lajos volt győri szövömester jelenleg uppesti lakosnak mi a pontos címe? (Sz. N. 4656. számú előfizető.) — **Felelet:** Forduljon kérésével az uppesti rendőrkapitányság nyilvántartási osztályához.

Kérdés: Közel három évet töltöttem a fronton és bronzéremet nem kaptam, kérem-e még? (B. B., Makó.) — **Felelet:** Háborus emlékérmét kaphat, kérvényét a Népgondozó Kirendeltséghez kell beadni.

T R É F Á K

Mit kívánt a cseh őrnagy Kaposvárott?

Egyszer megint új zászlóaljparancsnok került a híres somogyi 44-es „rosszebekhez“ Kaposvárra. Cseh eredetű volt ez az őrnagy s csak törte a magyar nyelvet. Akkoriban a *Korona*-szálló szakácsnője, egy bizonyos nevezetű *Sarkadiné* volt. Nagyt nézett ám az éthordó pincér, amikor az egyik délben az ott ebédlő cseh őrnagy így szólt hozzá:

— Kérem *Sarkadinét!*

A pincér tüstént szaladt a konyhába és szólt a szakácsnőnek:

— Siessen *Sarkadiné*, az őrnagy ur hivatja.

Az asszony gyorsan tiszta kötényt kapott magára és besietett s megállt az őrnagy előtt:

— Tessék parancsolni!

— *Sarkadinét* kérem!

— Én vagyok az!

— *Maka Sarkadiné?* . . . Hahaha! — kacagott az őrnagy, de nemsokára kacagott az egész étterem, majd az egész Kaposvár város is, amidőn tisztázódott a helyzet és kiderült, hogy a magyar nyelvben járatlan cseh őrnagy tulajdonképpen „*sárgadinnyét*“ akart kérni . . .

(Noszlopy Tihamér közlése.)

Egy nagykőrösi csizmadia cégér.

Nagykőrösön állítólag egy csizmadia műhelyboltja felett egy ritka érdekes cégér volt kipingálva. Egy irtóztató *nagy csizmat* kétfelől *két oroszlán* akart szétszakítani mindenáron; de ez volt aláírva:

Az lehetetlenséghez!

A kecskeméti néger pincér.

A kecskeméti központi kávéház tulajdonosa a város és a környék nagy eseményéül 1893-ban egy fekete *néger pincért* szerződtetett. Mikor ezt meghallották a nagykőrösiek, nehogy ilyen dologban is hátramaradjanak *Kecskemét* mögött, a kecskeméti el-

beszélése szerint, küldtséget küldtek Pestre az *Állattkert* igazgatójához. Megkérdezték, hogy *kaphatnának-e* ők pénzért *két valóságos eleven szerezcsent*? De nagyon elszomorodtak, amikor az igazgató kérésükre kijelentette, hogy az állattkertből lehet ugyan kapni majmot, papagályt és másféle állatot, ám *szerezcsent* nem! . . . Így tehát *Kecskemét* a néger-pincérével is felülmárta a kőrösiek méltó elkeseredésére.

(Szabó Kálmán dr. közlése.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Adria I F ;

(Beküldte Székely Ede Bozsokról.)

2. Szórejtvény.

motor turul

(Beküldte Boda Mariska Törökszentmiklósról.)

3. Szórejtvény.

IIII spiritusz lélekzik Y

(Beküldte Kuttor Barna Sajókazincéről.)

4. Pontrejtvény.

a . y . r . a . y . k . a . y . r .
a . s . ü . e . t . m

(Beküldte Tóth Lajos Kerkanémetfaluról.)

5. Szórejtvény.

jegénye $\frac{a}{somalí}$

(Beküldte Szabó Zsuzsanna Genesztúról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 30-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 24-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Betti- és szórejtvény: **Pókháló.**
2. Szórejtvény: **Szövetkezet.**
3. Szórejtvény: **Turista.**
4. Szórejtvény: **Monok.**
5. Szórejtvény: **Aragonit.**

Megejtették: Szemenyei János, Krausz József, Dunavecsei Hangya, Niklai István, Molnár Sándor, Günther Ferenc, Bíró Irén, Vargha Károly, Vámos Péter, Máté-Tóth Gyula, Nagy Gizella, László József.

Jutalomkönyvet nyertek: Molnár Sándor (Tar) és László József (Budapest!). A 25-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY * ANGOLBÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (30)

A modern újságírás egyenesen nagyszerű — folytatta. — Ez tehát az a féllábu ember! Veszedelmes verklis. Megvan a lánc minden szeme.

A rendőrhöz lépett és szólt:

— Ennek az embernek nincs engedélye.

— Ugy?

— Legalább is nem hiszem, hogy volna. Kérdezze meg tőle.

— De ha Őfensége érdeklődik iránta . . .

— Mindegy. Állítsa elő az őrszobára.

— Parancsára, felügyelő ur.

— Ha pedig van engedélye, mondja azt neki, hogy meg kell ujtania.

— Megteszem a felügyelő ur felelősségére.

— Rendben van — mondta nevetve Cardon — vállalom a felelősséget. Vezesse a legelső rendőrőrszobára és tartsák ott, míg oda megyek, vagy telefonálok.

— Parancsára.

A verklis kellemetlenül meglepődve nézett fel, amint a rendőr kezét a vállán érezte nehezedni és első pillanatban védekezni akart. De hirtelen ismét beletalálta magát szerepébe és sántitva haladt a rendőr oldalán.

Cardon elővigyázatosan követte őket. Olyan erősen szemmel tartotta a verklis, hogy annak egyetlen mozdulata sem kerülhette el figyelmét. És mosolyognia kellett, amint látta, hogy a verklis valamit kihuzott a zsebéből és kezébe rejtette. Most kezét előre vette, hogy a benne levő tárgyat láthassa, azután lopva a rendőrré nézett, de az nem vett észre semmit.

Egy idő múlva ismét lelógatta a karját ama szándékkal, hogy eldobja a benne levő tárgyat, anélkül, hogy valaki észrevenné. És ekkor egy gombóccá összegyűrt papir esett a földre.

A detektív majdnem hangosan felkiáltott, amikor látta, hogy a papírgolyó egy csatornanyílás rácsára esett. De észrevette, hogy nem esett be a nyílásba, hanem attól félcentiméternyire fekszik. A detektív villámgyorsan felkapta.

Egy összegyűrt tízfrankos bankjegy volt.

Gondosan kisimitotta és átkutatta. És tényleg úgy volt, amint gondolta. Néhány érthetetlen szó volt a bankjegy szélére írva:

„Télikert, féltiz.“

— Nem rossz — mondta magában a detektív. — Az idő nekem is megfelel.

Bement a legközelebbi telefonállomásra és telefonált az őrszobára, hogy a verklis bocsássák szabadon, de előbb figyelmeztessék, hogy engedély nélkül nem szabad verkliznie.

— A falábat pedig — fejezte be telefonbeszélgetését — nyugodtan elvehetik tőle, mert kezeskedem, hogy nem lesz rá többé szükségem.

III.

A titokzatos toronyszoba.

A királyi vár mögött feküdt a telefonközpont, mely a nagyváros különböző részeit kötötte össze. Az óriási telefontorony úgy emelkedett a középkori vár fölé, mint a modern idők technikai vívmányainak világítótornya. A torony, a sok ezernyi dróttal, hasonlított valami óriási idegközponthoz, mely minden irányban szétküldi az idegrostok kötegeit.

A telefonközpont mellett volt egy ujonnan épült, csinos lakóház. A város legelőkelőbb negyedében feküdt és előkelő külseje is volt. A tető minden sarkán kis torony emelkedett és egyik ilyen kis torony közvetlenül a telefonközpont közelébe került. A telefonközpont óriási épülete elvette a kilátást ettől a torony-szobától, amiért is ez a szoba a ház legkevésbé látogatott helyisége volt. De valakinek mégis tetszhetett ez a szoba, mert mindjárt két évre kivette és előre fizette a bért.

Ez a külön aprótermetű, előkelő ur volt, hosszú fehér szakállal és valami szenvedő kifejezéssel az arcán. Azt a benyomást keltette, mintha világgyűlölő lenne. Csak ritkán mutatkozott tolszékében, mindig meleg felöltőjébe volt burkolózva, melynek gallérját is felhajtotta, azonfelül még egy vastag sált csavart a nyaka körül.

Magas kalapja alatt még egy kis sapkát viselt.

Davis professzornak hívták.

Davis professzor messzemenő jótékonytételt gyakorolt és ezt minden válogatás nélkül tette. Könnyen és tele kézzel adott. Csak egyet kötött ki, hogy soha senki se köszönje meg, ha valamit kapott tőle és soha senkinek el ne mondja azt.

De mégsem akadályozhatta meg a professzor, hogy nyilvánosságra ne jusson a neve. Lassankint tudomást szerzett róla a papság is és kórházakra, vagy más kegyes célokra ismételten nagy adományokat kértek és kaptak tőle.

Titokban már több kitüntetést is felajánlottak neki ezért. De ő mindig visszautasította azzal, hogy egyedülálló ember, aki a nyilvánosságtól teljesen visszahuzódott és a külvilággal semmi vonatkozásba nem akar jutni. Neki csak egy célja van, hogy vagyonától megszabaduljon. Többen megkísérelték már rábírni őt, hogy jótékonykodásában valami tervszerűséget vigyen, de mindhiába. A professzor egész nap tolszékben ült, mindkét lábára béna volt.

Az is megtörtént, hogy Davis professzor tekintélyesebb embereken vonakodott segíteni, akik nehéz helyzetbe jutottak, de a lezülött és kivetett embereket mindig támogatta. És ha az emberek kritizálták is a jótékonytételt, annyit mindenkinek el kellett ismerni, hogy már többször sikerült neki megrögzött börtöntöltelékekből embereket faragni, akik — ugyáltszott — az emberiség hasznavehető tagjai lettek.

Sok híres hamisítónak és csalónak becsületes foglalkozást szerzett, akiket olyan állásba juttatott, hogy abból nemcsak, hogy fenn tudták magukat tartani, hanem még a jogtalanul eltulajdonított vagyont is visszafizették.

Egyszer valakinek eszébe jutott, hogy kikutassa ki az a Davis professzor? Egyszer azt suttogták, hogy nem egyszer uton jutott ehhez a mérhetetlen vagyonhoz, tehát Judás-pénz az, amit oly készségesen osztogat.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATÖZSDE

Fővárosi árak június hó 27-én.

Készárúpiac. Buza, tiszai 76 kg-os 11.70—12.35, 77-es 11.95—12.65, 78-as 12.20—12.85, 79-es 12.45—13.10, 80-as 2.55—13.20, felsőtiszai és járszági 76 kg-os 10.85—11.05, 77-es 11.00—11.20, 78-as 11.20—11.40, 79-es 11.35—11.55, 80-as 11.50—11.70, fejérmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 76 kg-os 10.85—10.95, 77-es 11.00—11.10, 78-as 11.15—11.30, 79-es 11.35—11.50, 80-as 11.50—11.60. Pestvidéki rozs 5.05—5.20, egyéb 5.05—5.20, takarmányárpa I. 8.20—8.40, II. 8.00—8.20, felvidéki sörárpa 11.00—12.50, egyéb 9.50—10.50, zab I. 8.05—8.20, II. 7.90—8.00, tiszántúli tengeri 7.65—7.75, egyéb 7.65—7.75, korpá 5.20—5.30, 8-as liszt 7.80—8.00 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza októberre 10.73—10.75. Rozs augusztusra 6.00—6.10, októberre 6.70—6.71. Tengeri júliusra 7.63—7.65, augusztusra 7.75—7.77, októberre 8.01—8.00 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.-t. jelentése.) A gyakori esőzések által muhar-magnak az időszakokhoz viszonyítva kielégítő kereslete van. Tartórépamag iránt is élénkebb érdeklődés mutatkozik. Bibor-herce. Franciaország, mely mult évben termésünknek igen tekintélyes részét felvette, az idén alig fog bennünket felkeresni, ellenkezőleg a felvevő piacokon biborherceknak erős versenytársa lesz. Mak. Az új termés iránt még csak elvétve mutatkozik külföldi érdeklődés. Szőszbűkköny iránt élénkebb érdeklődés mutatkozik, az elérhető árak lényegesen magasabbak a tavalyiaknál. Ősziborsóban történnek már elővételek. Lenese. Az üzlet megindult, de egyelőre csak szűk keretek között mozog. A budapesti áru- és értéktözsde hivatalos jegyzései 100 kilonként nyersárúért budapesti paritásban: köles, vörös 5.50—5.75, muhar-mag 8—9, borsó. Vikt. 13—14, szárított répaszelet 7.75—8, lenese, kisszemű 20—22, nagy 26—30, bab, szokványi 10—11 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 6.25, borsóhéj 6, borsókorpa 6, buzakonkoly 5, konkolydara 6, lenmagpogácsa 13, napraforgópogácsa 9, repcepogácsa 8, rozskonkoly 5, rozskorpa 5.30, rozsoes 5, rozstakarmányliszt 7, szőjabogácsaliszt, nagyban 20, kicsinyben 22, tökmagpogácsa 14 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű, 6 4—4.50, harmadrendű új 2.80—3.60, harmadrendű, esomagolásra 3.30—3.80, muharszéna 4.30—4.70, lucernaszéna 3.80—4.80, alomszalma, másodrendű 2.50—2.60 pengő métermázsánként, zsupszalma 1 kéve 30 fillér.

Cirowszakál takaró szalma átlagárban 16—18, bélésszalma átlagárban 8—10 pengő métermázsánként. **Ciorkmag** 4 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 40—44, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 40—44, másfél éves üszök 36—40, másfél éves tinók 36—40, fiatal, friss fejős tehén 55—65 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Borjuvásár. Élő borju, belföldi szopós, elsőrendű 72—80, kivételesen 86, másod-

rendű 64—71, harmadrendű 56—63 fillér kilogrammonként.

Sertésvásár. Könnyű sertés 74—78, közepminőségű 82—84, nehéz sertés 84—85 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Lóvásár. Csikó 25—30, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 195—380, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 130—280, alárendelt minőségű lovak 41—190, vágólovak 35—160 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, kifogas ürök páronként 100 kg vagy azon felüli súlyban 40—45, prima fiatal bárányok páronként 75—80 kg között 40—45 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-ítás után mázsálva, páronként 6 kg súlylevonással.

Gyapju. Hazánkban is változatlanul szállard az üzlet és a legutóbbi héten inkább szövet- és posztgyapjuban volt nagyobb forgalom; előbbiért minőségéneként és származástól függően 1.05—1.25 pengőt fizettek. A legfinomabb minőségű merinó posztgyapju ára 1.80—2 pengő között mozgott, elsőrendű minőségű különleges tételekért pedig 2.05—2.20 pengő árat lehetett elérni.

Nyersbőr. Marhabőr, minden súlyban, magyar 0.55, tarka 0.65, borjubőr rövid lábbal 1.55 pengő kilogrammonként. A vidék nagyrészen 70 filléres tarkabőrárakat is fizetnek.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefölözött tej 8—10, tejszín 240—300, szedett vaj 180—240, tehénturó 40—80, juhturó 150—240, juhsajt 150—260, emmentáli sajt 240—400 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: csirke, 0.90—2.20, tyúk 1.80—3, pulyka 4—4.50 pengő darabonként. Leölt baromfi: hizott lud és ruca 1.20—1.80, csirke 2—3, tyúk 1.20—1.80, hizott pulyka 1.20—1.40, libamáj 3—4 pengő kilogrammonként. Tojás darabja 5—7 fillér.

Zöldség. Sárgarépa 40—90, ujdonság, esomója 4—20, petrezselyem 34—50, ujdonság, esomója zöldjével 2—16, zeller 18—40, ujdonság, zöldjével darabja 2—6, kalarabé, ujdonság, zöldjével darabja 2—10, karfiol 60—150, vöröshagyma 6—12, zöldjével, esomója 2—10, fokhagyma 20—50, zöldjével, esomója 2—3, cékla 10—18, fejeskáposzta, ujdonság 80—90, kelkáposzta, ujdonság 30—70, fejessaláta darabja 2—8, torna 30—160, burgonya, ujdonság 12—32, őszi rózsza 10—14, nyári rózsza 10—16, Ella 7—12, kifli 16—20, champignon gomba 160—300, mezei csiperke 120—200, jánosnapj retek esomója 6—20, hónapos retek esomója 4—20, uborka, ujdonság 80—110, zöldpaprika, ujdonság darabja 8—40, tök, főző, ujdonság 50—110, paradicsom, ujdonság 4—5, vajbab, ujdonság 200—350, zöldborsó 8—26, sóska 14—30, paraj 18—30, spárga 16—160 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. Alma 0.40—2.00, eseresznye 0.36—1.20, meggy 0.60—0.90, szamóca, ujdonság 1.60—3, kerti nemesített eper 40—1.60, egres 0.16—0.40, sárgadinnye, ujdonság 2—4, mandula, zöld 0.40—0.50 pengő kilogrammonként.

Méz, pergetett, kilogrammonként 1.20—1.50 pengő.

Paprika. Szegeden: édes nemes paprika 85—90, esemegepaprika 100—105, fél-édes paprika 50—59, elsőrendű paprika 40—45, másodrendű paprika 25—30, harmadrendű paprika 20—25 fillér kilogrammonként, fűzérés paprika 100—200 fillér. **Kalocsán:** édes nemes paprika 90—100,

esemegepaprika 85—110, elsőrendű paprika 42—55, másodrendű paprika 30—32, harmadrendű paprika 20—25 fűzérés 60—65 fillér kilogrammonként.

Szesz és szeszitalok. A szeszüzletben e héten is csendes volt a forgalom és az összes szeszkatégoriák ára változatlanul zárult. A *detailforgalomban* főleg denaturált szeszben volt valamivel jobb a kereslet, a legutóbbi árban. **Gyümölcspálinka.** Változatlan árak mellett kisebb tételekben volt forgalom, **törköly** 2.65, **seprópálinka** 2.80, **szilvórium** nyári áru 3.70, önyári áru 4, ókékáru 5 pengőn kelt el 10.000 literfokonként + 3% forgalmi adó, **Bor-párlat.** Változatlanul 38.41 pengőn jegyzik, ismert eladási feltételek mellett, az exportálásra kerülő borok feljavítására felhasználva.

Borpiac. Az árak, emelkedő tendencia mellett, tömegborokért 1.50—1.80 pengő hektoliterenként és Mallingand-fokonként. Különösen élénk a kereslet a kador-, silberborok után, amely borok készletei már majdnem kifogytak. Ezért Szekszárd vidékén körülbelül 11 Mallingand fokos áruért hektoliterenként 20—24 pengőt fizettek.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára június hó 27-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Száz pengőért többbe kerül száz darab:** Angol font 1945—1985; dollár 455—465, kanadai dollár 407—419, hollandi forint 229.70—231.90, német márka 135.70—136.60, svájci frank 110.70—111.40 pengő. — **Száz pengőért kevesebbe kerül száz darab:** Cseh korona 16.95—17.07, szerb dinár 7.20—7.70, francia frank 22.30—22.50, lengyel zloty 64.35—64.85, román leu 3.40—3.44, bolgár leva 4—4.26, olasz lira 29.90—30.20, osztrák schilling 77.50—80.50 pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, július hó 2-án. Állat- és kirakodóvásár: Kistelek, Pilis, Szabad-szállás.

Hétfő, július hó 3-án. Állat- és kirakodóvásár: Balassagyarmat, Dévaványa, Dombrád, Hajdusoboszló, Jászkarajenő, Nyíregyháza, Pécs, Rétság, Sárvar, Sátoraljaújhely, Sümeg. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Balatonkiliti, Bodajk, Felsőcséged, Gálosfa, Halászi, Somogyvár, Vásárosmiske, Zalabaksa. — **Állatvásár:** Emőd. — **Lóvásár:** Sopron.

Kedd, július hó 4-én. Állat- és kirakodóvásár: Beled, Magyarszentiván, Pápa, Sásd. — **Állatvásár:** Szikszó.

Szerda, július hó 5-én. Állat- és kirakodóvásár: Monoszló (az egész vásár bizonytalan), Pápa, Tótvázasony. — **Állatvásár:** Jánosház, Miskolc. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Ivánegerszeg, Kaposvár.

Csütörtök, július hó 6-án. Állat- és kirakodóvásár: Enes, Hajdúhadház, Keszthely, Nagyállás, Ónod. — **Állatvásár:** Celdömök, Pacsa, Putnok, Tiszafüred. — **Marha- és sertésvásár:** Kiskomárom.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

MAYER EMIL.